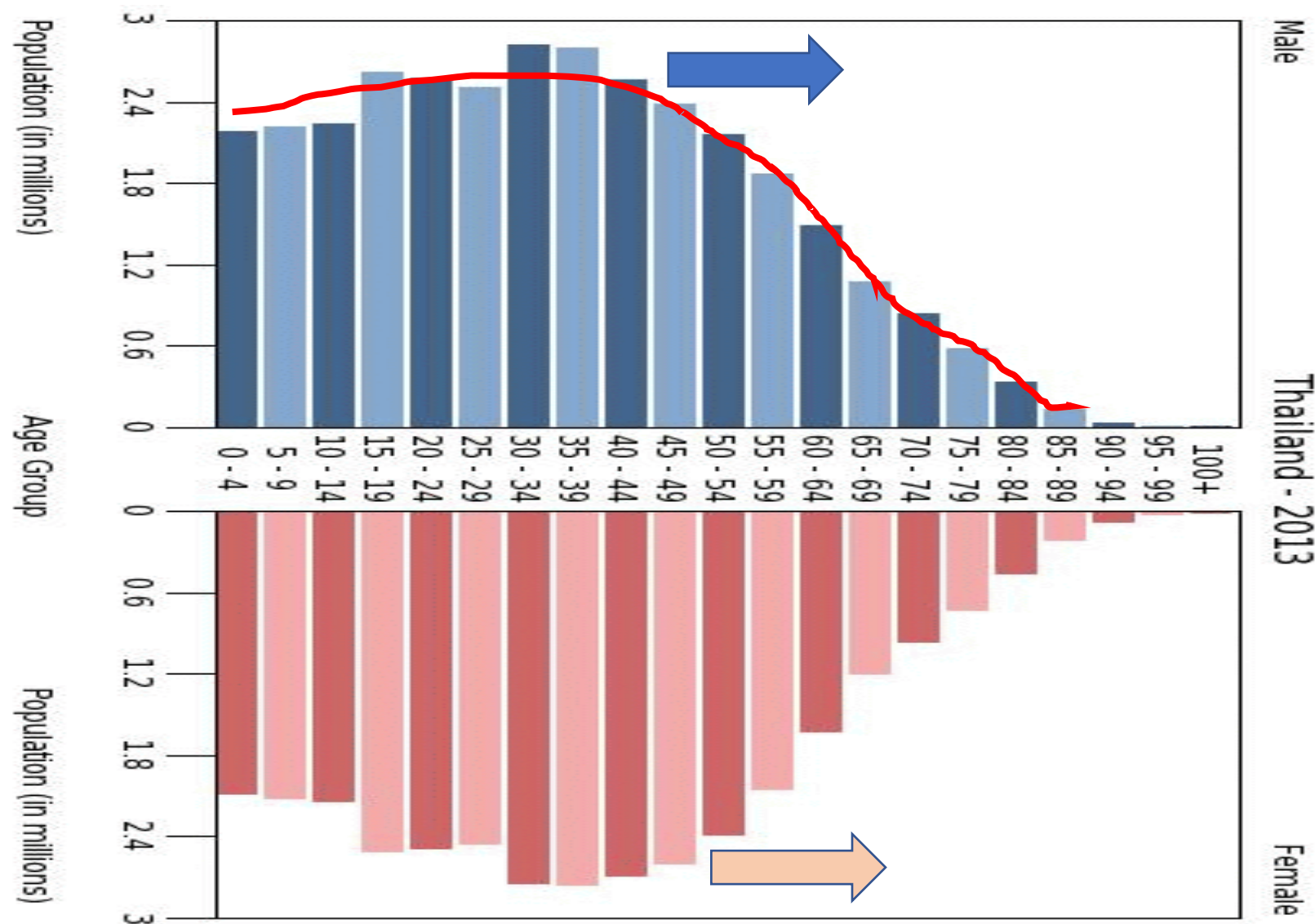
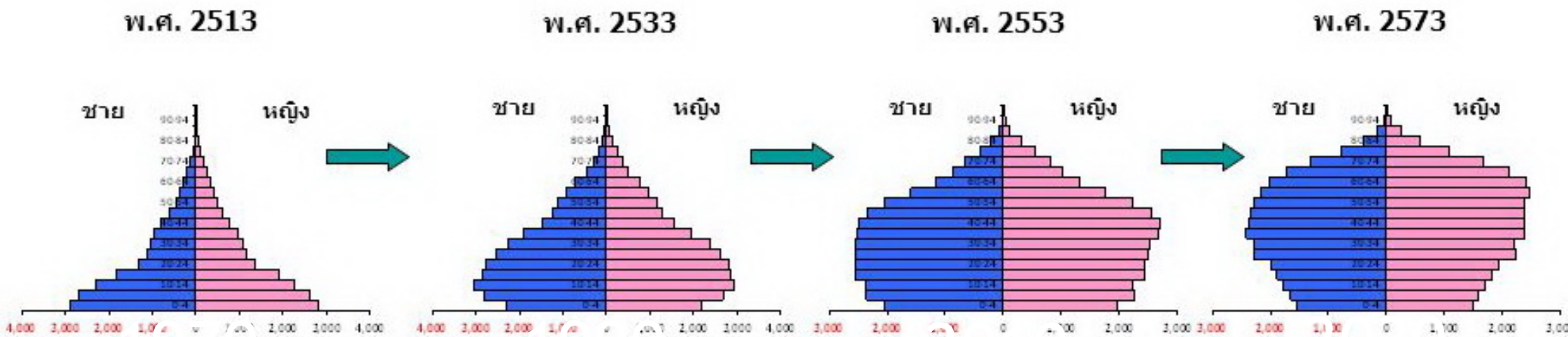

การใช้ประโยชน์ข้อมูลสถานะสุขภาพ ในการวิจัยและพัฒนางาน

โดย ผศ.(พิเศษ) นายแพทย์สุภโชค เวชภัณฑ์เกตุ
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

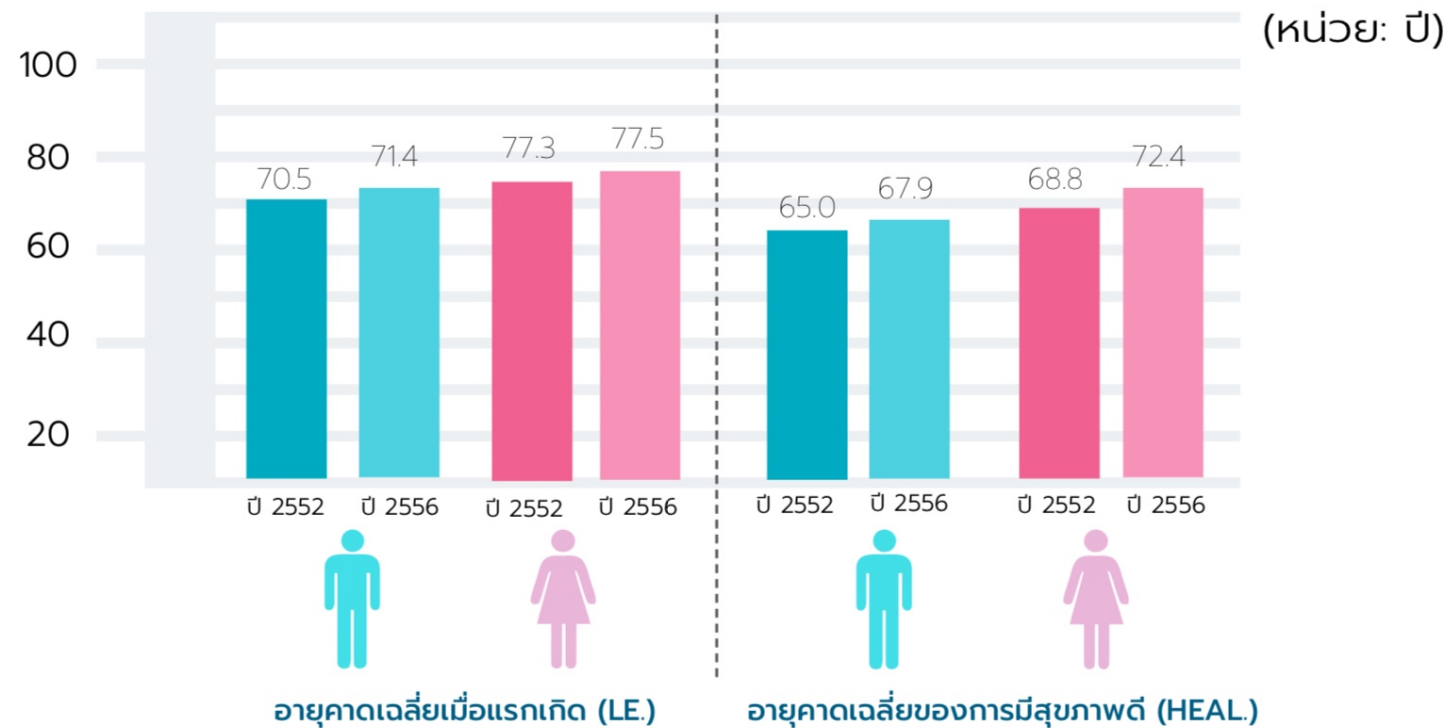
Population Tsunami

- Proportion of the elderly
 - 11.7% in 2010
 - 30% in 2040
- Dependency Ratio
 - 0.41 in 2010
 - 0.59 in 2040

อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (Life expectancy at birth: LE) และ อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (Health Adjusted Life Expectancy: HALE)

อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดและอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีของประชากรไทย(LE & HALE)

Life expectancy at birth (LE) กลุ่มประเทศ OECD, 2015

Health Adjusted Life Expectancy (HALE) กลุ่มประเทศ OECD, 2015

เป้าหมาย ปี 2579

เพิ่มอายุคาดเฉลี่ยและ
อายุคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาวะ

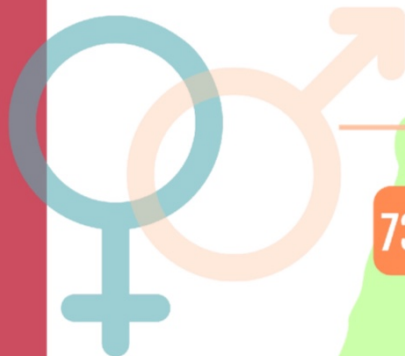
ด้วยการลดจำนวน
ผู้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร
และความพิการ การเสียชีวิต
จากสาเหตุภายนอก
และการป่วยด้วยโรคเรื้อรัง

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
อายุคาดเฉลี่ย 80 ปี
อายุคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาวะ
ไม่น้อยกว่า 72 ปี

พยานปี 2579
อายุคาดเฉลี่ย 78.6 ปี
อายุคาดเฉลี่ย
ที่มีสุขภาวะ 74.6 ปี

2558-2573

พยานอายุคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาวะ
ของประชากรไทย

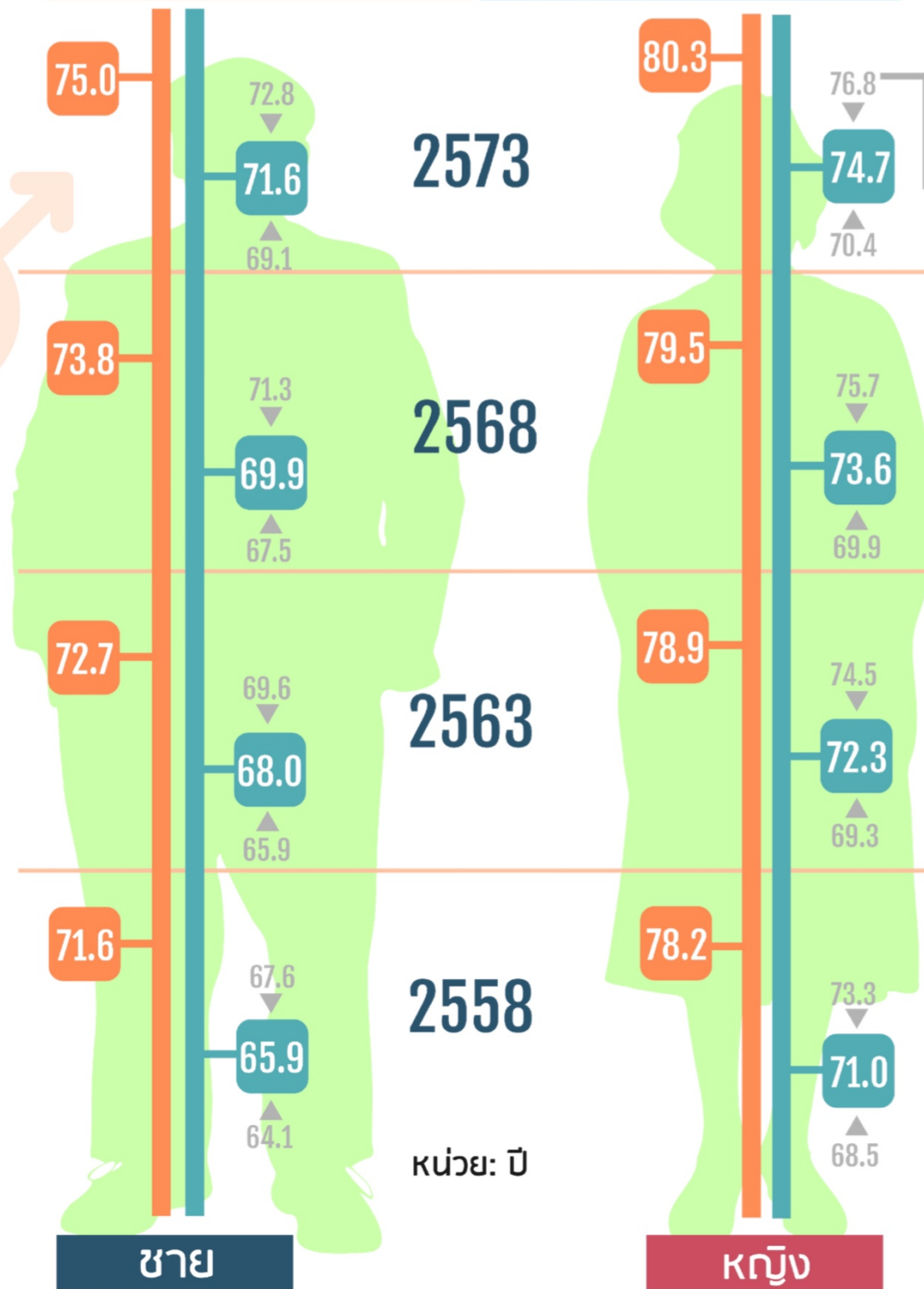
เป้าหมาย ปี 2579

เพิ่มอายุคาดเฉลี่ยและ
อายุคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาวะ
ด้วยการลดจำนวน
ผู้เสียชีวิตก่อนวัยอันควร
และความพิการ การเสียชีวิต
จากสาเหตุภายนอก
และการป่วยด้วยโรคเรื้อรัง

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี
อายุคาดเฉลี่ย 80 ปี
อายุคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาวะ
ไม่น้อยกว่า 72 ปี

พยานปี 2579
อายุคาดเฉลี่ย 78.6 ปี
อายุคาดเฉลี่ย
ที่มีสุขภาวะ 74.6 ปี

อายุคาดเฉลี่ย อายุคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาวะ

สำนักงานพัฒนาอนามัยสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP) เป็นสถาบันชั้นนำในระดับภูมิภาค
ด้านวิจัยนโยบายและระบบสุขภาพเพื่อการตัดสินใจทางนโยบายโดยใช้หลักฐานทางวิชาการ

IHPP
Thailand

BOD
Burden of Disease Thailand

IHPP
Thailand

กระทรวงสาธารณสุข
Ministry of Public Health

สสส
สำนักงานส่งเสริมสุขภาพ
ไทย

DISABILITY-ADJUSTED LIFE YEAR (DALY)

Sum of the years of life lost due to premature mortality (YLL) in the population and the equivalent ‘healthy’ years lost due to disability (YLD) for incident cases of the health condition

$$\mathbf{DALY = YLL + YLD}$$

YLL = number of deaths x standard life expectancy at age of death

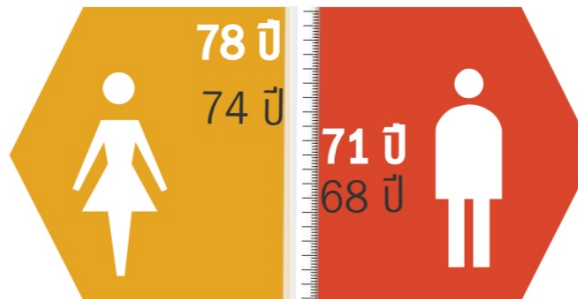
YLD = incidence x duration x disability weight

1 DALY = one lost year of “healthy” life

Disability Adjusted Life Years (DALY) Thailand 2014

อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดของประชากรไทย & อายุคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาพดี

หญิงไทย มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดอยู่ที่ 78 ปี
และมีอายุคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาพดีอยู่ที่ 74 ปี
ดังนั้น...ช่วงเวลาที่เหลืออาจจะต้องอยู่
อย่างเจ็บป่วยพิการไป 4 ปี

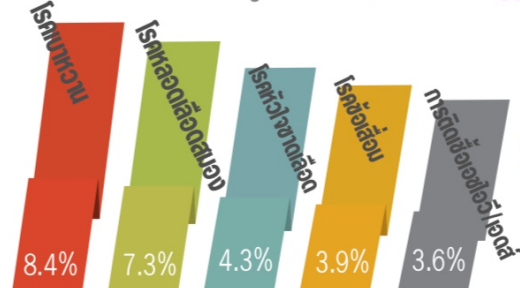
ชายไทย มีอายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดอยู่ที่ 71 ปี
และมีอายุคาดเฉลี่ยที่มีสุขภาพดีอยู่ที่ 68 ปี
ดังนั้น...ช่วงเวลาที่เหลืออาจจะต้องอยู่
อย่างเจ็บป่วยพิการไป 3 ปี

คนไทยทั้งประเทศกับการ สูญเสีย ปีสุขภาพดี

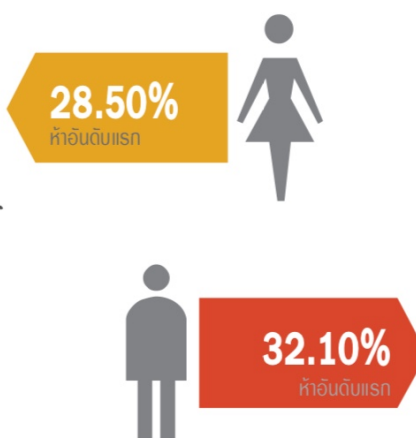
การศึกษาการะโรคและสุขภาพของประชากรไทย พ.ศ. 2557

ห้าอันดับโรคที่ทำให้สูญเสียในหญิง

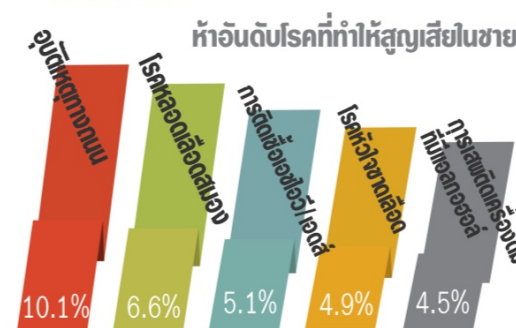

การสูญเสียของหญิงไทยทั่วประเทศ
6.3 ล้านปี

ห้าอันดับโรคของการสูญเสียปีสุขภาพดี

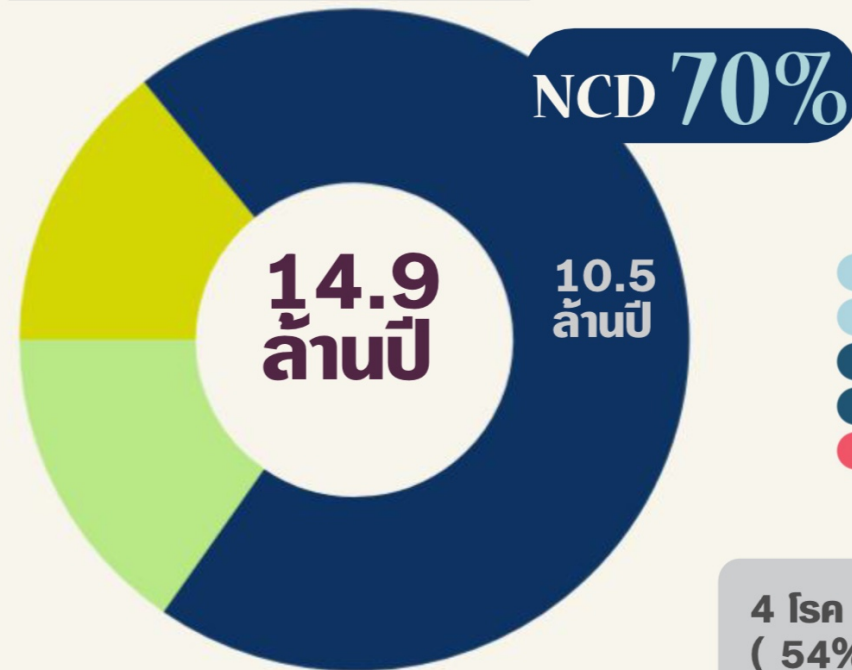
การสูญเสียของชายไทยทั่วประเทศ
8.6 ล้านปี

ปีสุขภาวะที่สูญเสียไปจาก โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) 2557

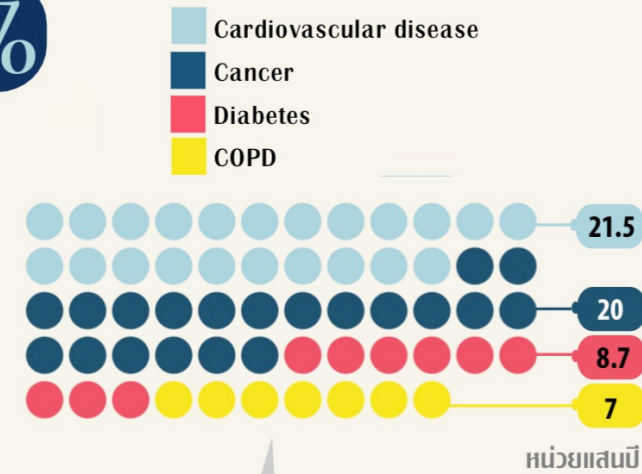
โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCD) เป็นสาเหตุที่มีความสูญเสียสูงถึงร้อยละ 70 ของการสูญเสียปีสุขภาวะทั้งหมด

การสูญเสียปีสุขภาวะจาก 3 กลุ่มโรค

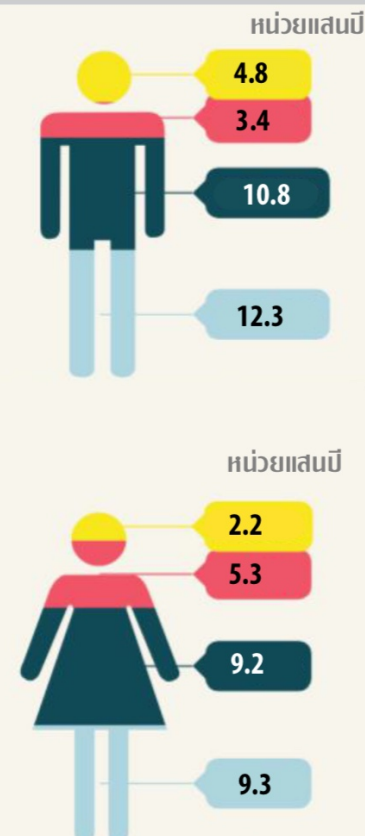
■ Infections, maternal, perinatal and nutritional conditions
■ Injuries ■ Non-communicable disease (NCD)

4 โรค NCD ที่มีความสูญเสียอันดับต้น

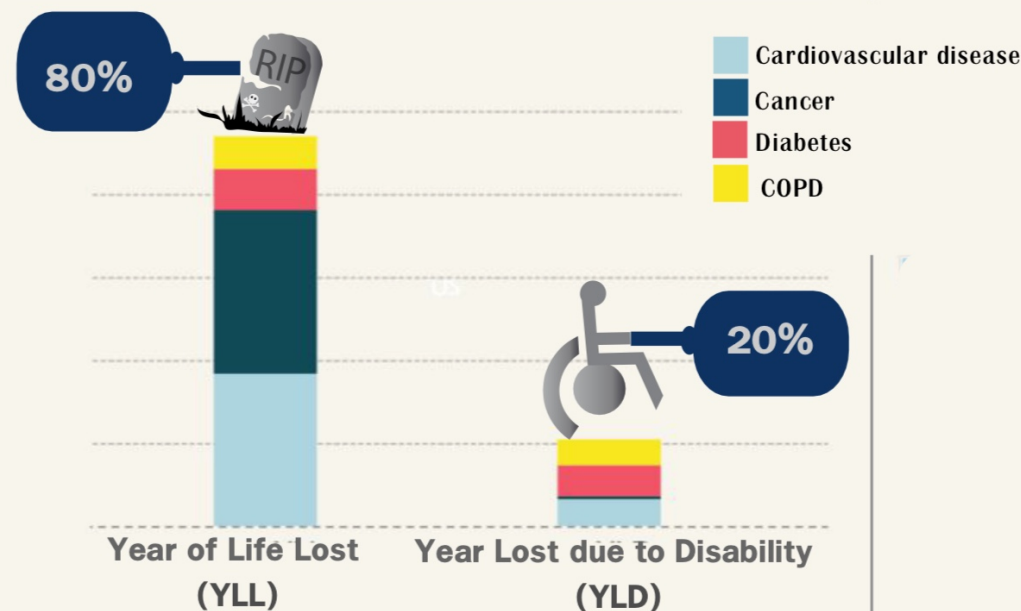

4 โรค NCD ความสูญเสีย 5.7 ล้านปี (54% ของ DALY of NCD)

ความสูญเสียในชายหญิงที่แตกต่างกัน

โรคส่วนใหญ่ทำให้เกิดความสูญเสียจากการตายก่อนวัยอันควร

YLL : การสูญเสียปีสุขภาวะจากการตายก่อนวัยอันควร
YLD : การสูญเสียปีสุขภาวะจากภาวะบกพร่องทางสุขภาพ
ที่มา : รายงานภาระโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ. 2557

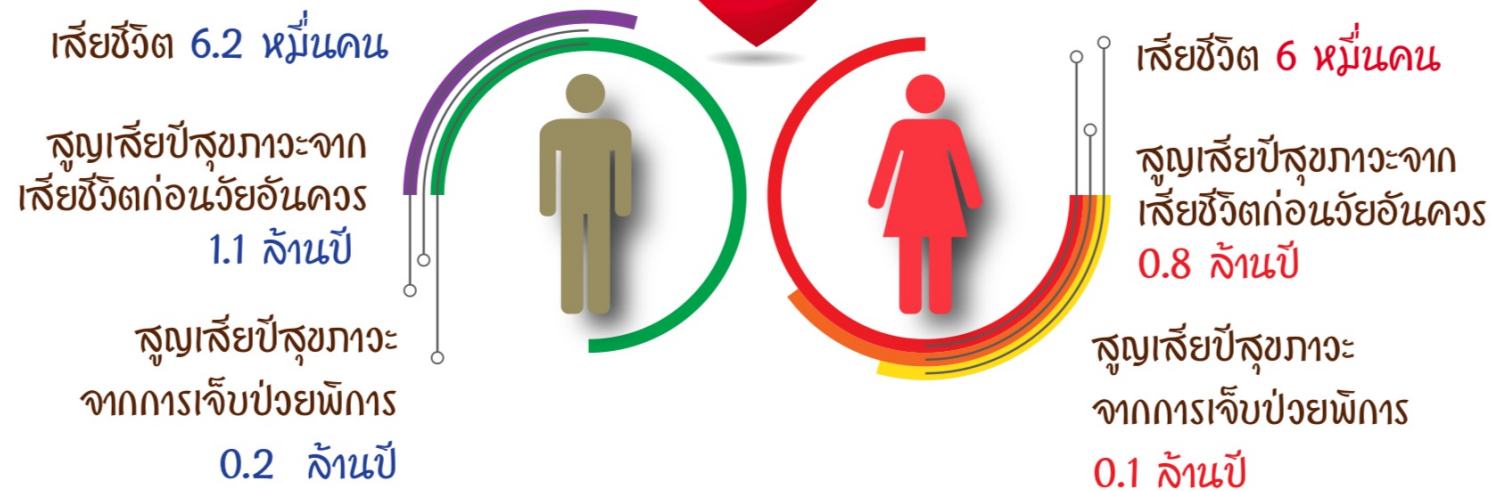
Cardiovascular diseases Thailand 2014

โรคหัวใจและหลอดเลือด ภาระที่คนไทยต้องแบกรับ

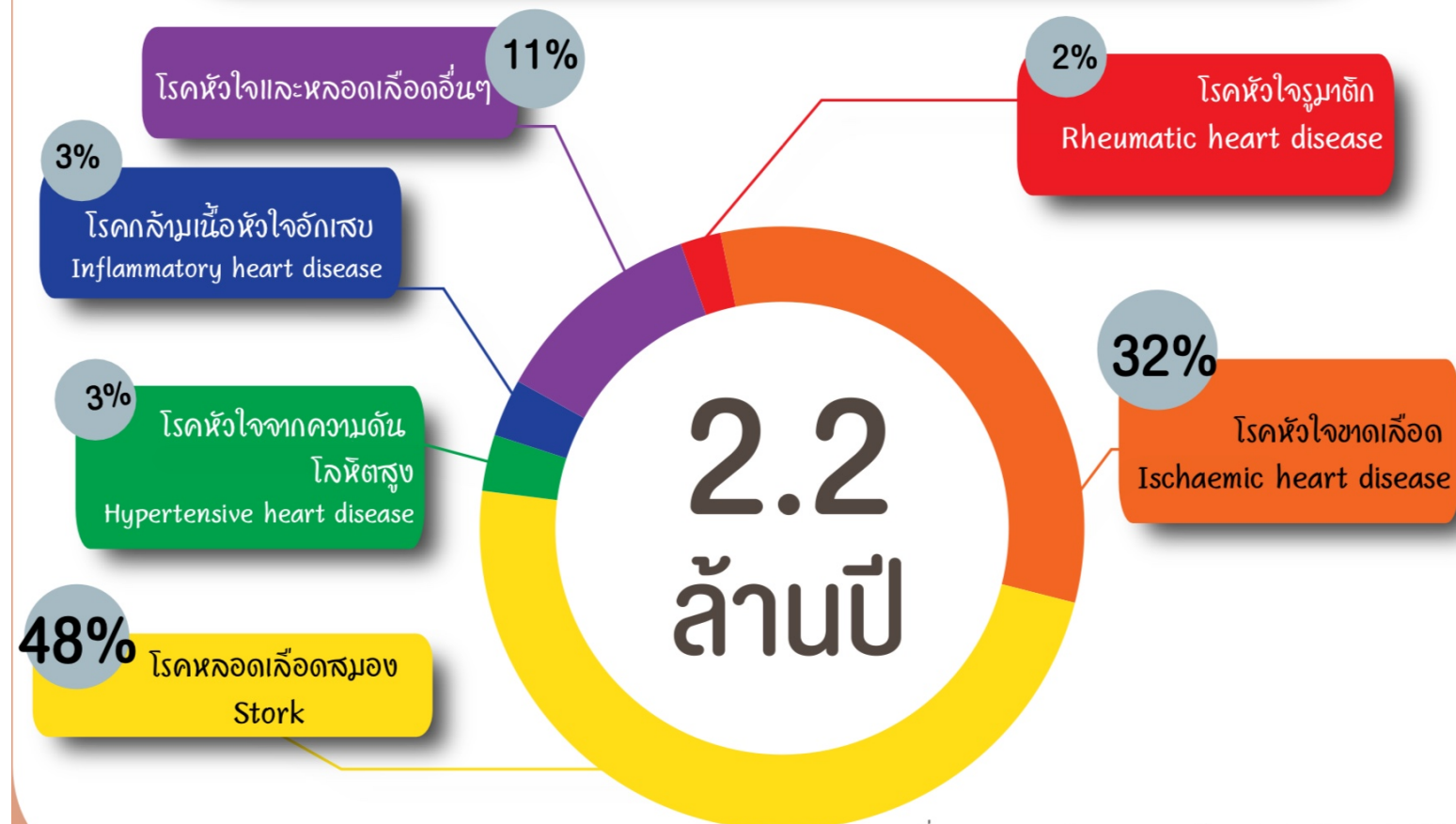
ความสูญเสียจากโรคหัวใจและหลอดเลือด

กลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือดเป็นสาเหตุของการเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 25 ของการเสียชีวิตทั้งหมด

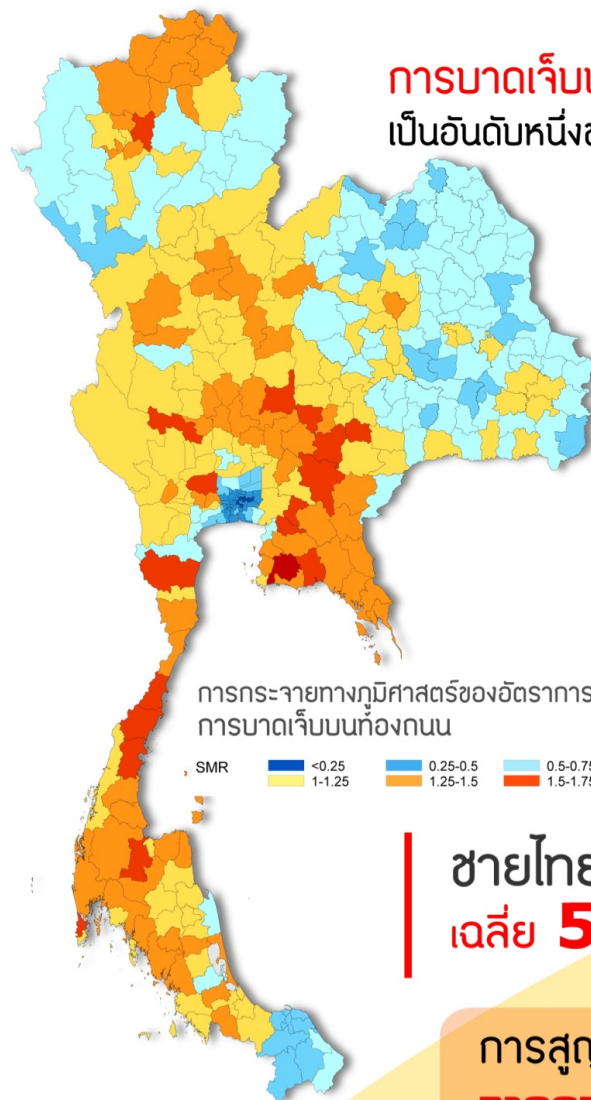
ร้อยละ 25 ของการตายทั้งหมดในเพศชาย ร้อยละ 28 ของการตายทั้งหมดในเพศหญิง

คนไทยสูญเสียปีสุขภาวะจากโรคในกลุ่มโรคหัวใจและหลอดเลือด (DALY)

การบาดเจ็บบนท้องถนน (Road Traffic Injuries) ในปี พ.ศ. 2557 เป็นอันดับหนึ่งของการสูญเสียสุขภาพะ จากการตายก่อนวัยอันควร (YLL)

การกระจายทางภูมิศาสตร์ของอัตราการตายจาก
การบาดเจ็บบนท้องถนน

SMR <0.25 0.25-0.5 0.5-0.75 0.75-1 1-1.25 1.25-1.5 1.5-1.75 >1.75

การบาดเจ็บบนท้องถนน

827

โรคหลอดเลือดสมอง

482

การติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

428

โรคมาเลเรีย

378

โรคหัวใจขาดเลือด

369

ภาวะตับแข็ง

303

โรคมาเลเรีย

195

โรคเบาหวาน

188

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง

173

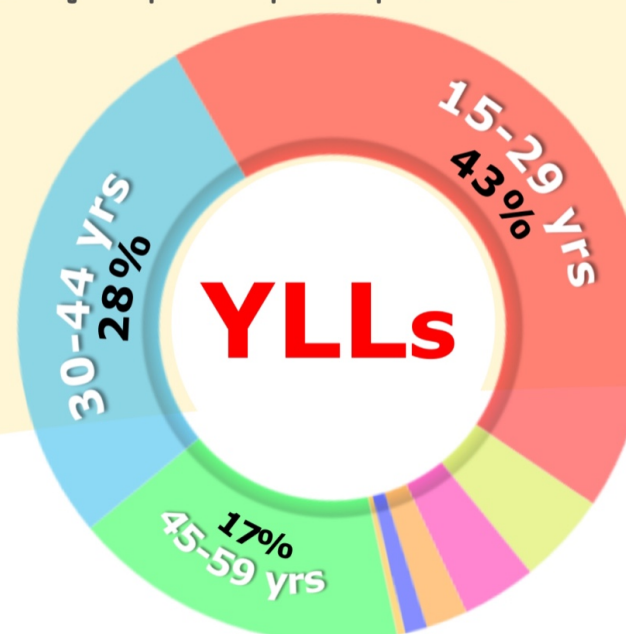
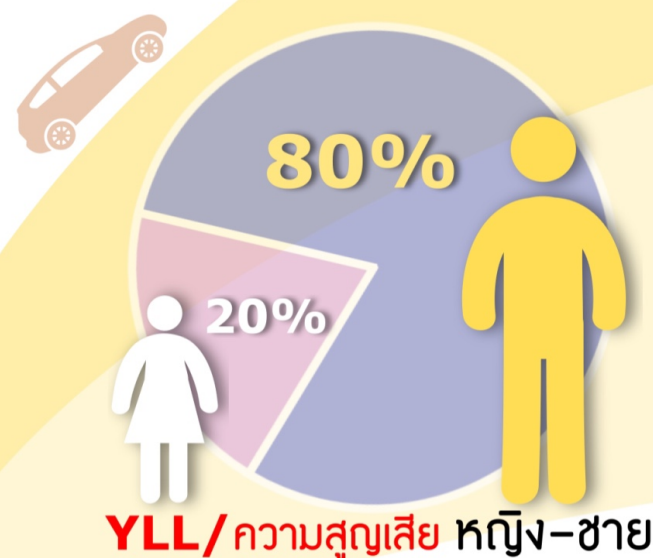
การถูกทำร้าย

162

ชาวไทยตายจากการจราจรทางบก **20,191** คน
เฉลี่ย **55** คนต่อวัน หรือชั่วโมงละ **2** คน

การสูญเสียสุขภาพะจากการตายก่อนวัยอันควร (YLL)
จากการบาดเจ็บบนท้องถนน

สูงที่สุดในกลุ่มอายุ **15-29** ปี

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาสุขภาพโดยรวมของ
ประชากรไทยดีขึ้นอย่างชัดเจน ประชาชนสามารถเข้าถึง
บริการสุขภาพที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น อัตราการใช้บริการ
ผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ภาระรายจ่าย
ด้านการรักษาพยาบาลของครัวเรือนลดลง และปัญหาครัวเรือน
จากภาวะล้มละลายและยากจนอันเนื่องมาจากค่ารักษาพยาบาล
ลดลง แต่อย่างไรก็ตามความไม่เท่าเทียมทางสุขภาพ หรือช่องว่าง
สถานะสุขภาพยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของระบบสาธารณสุขไทย

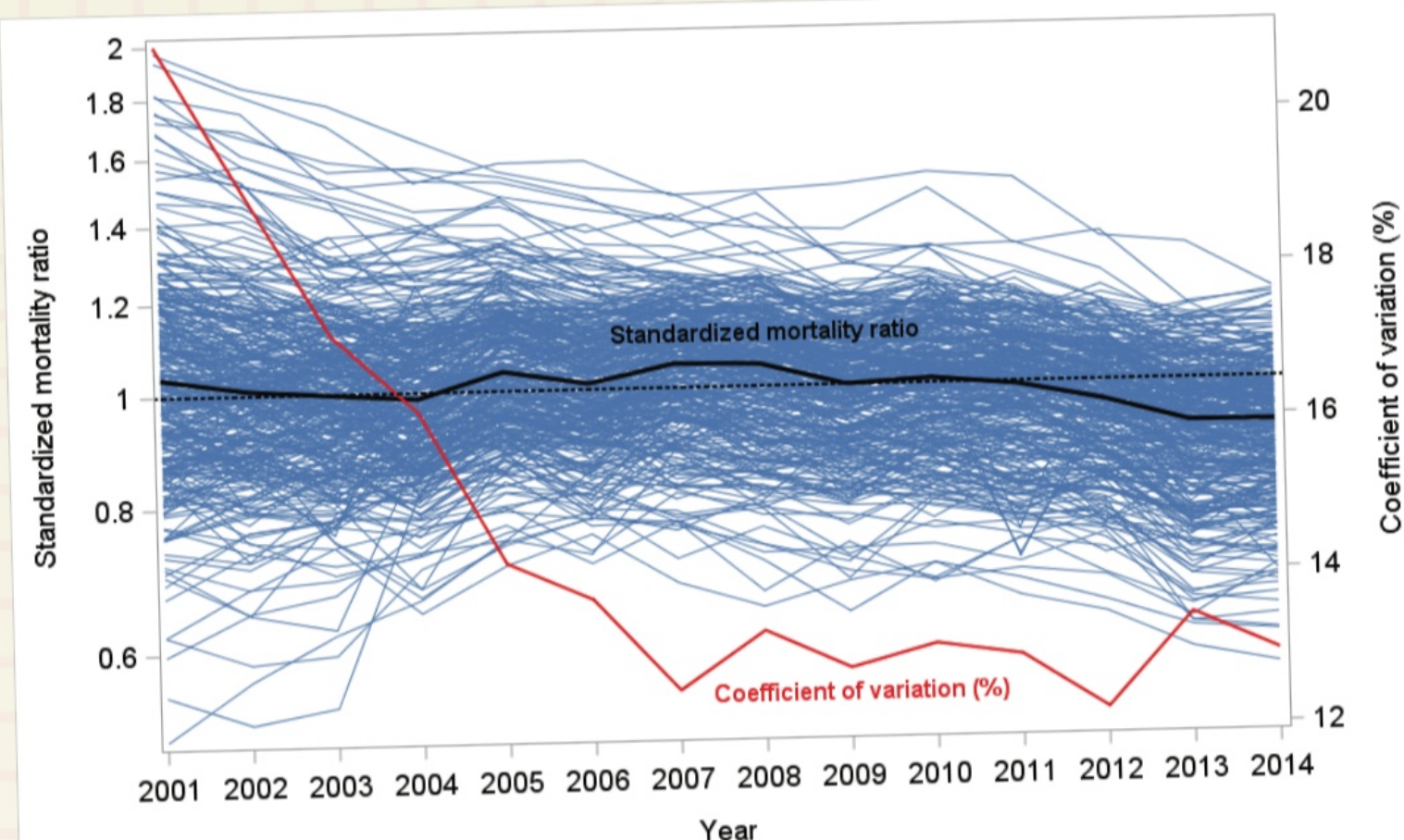

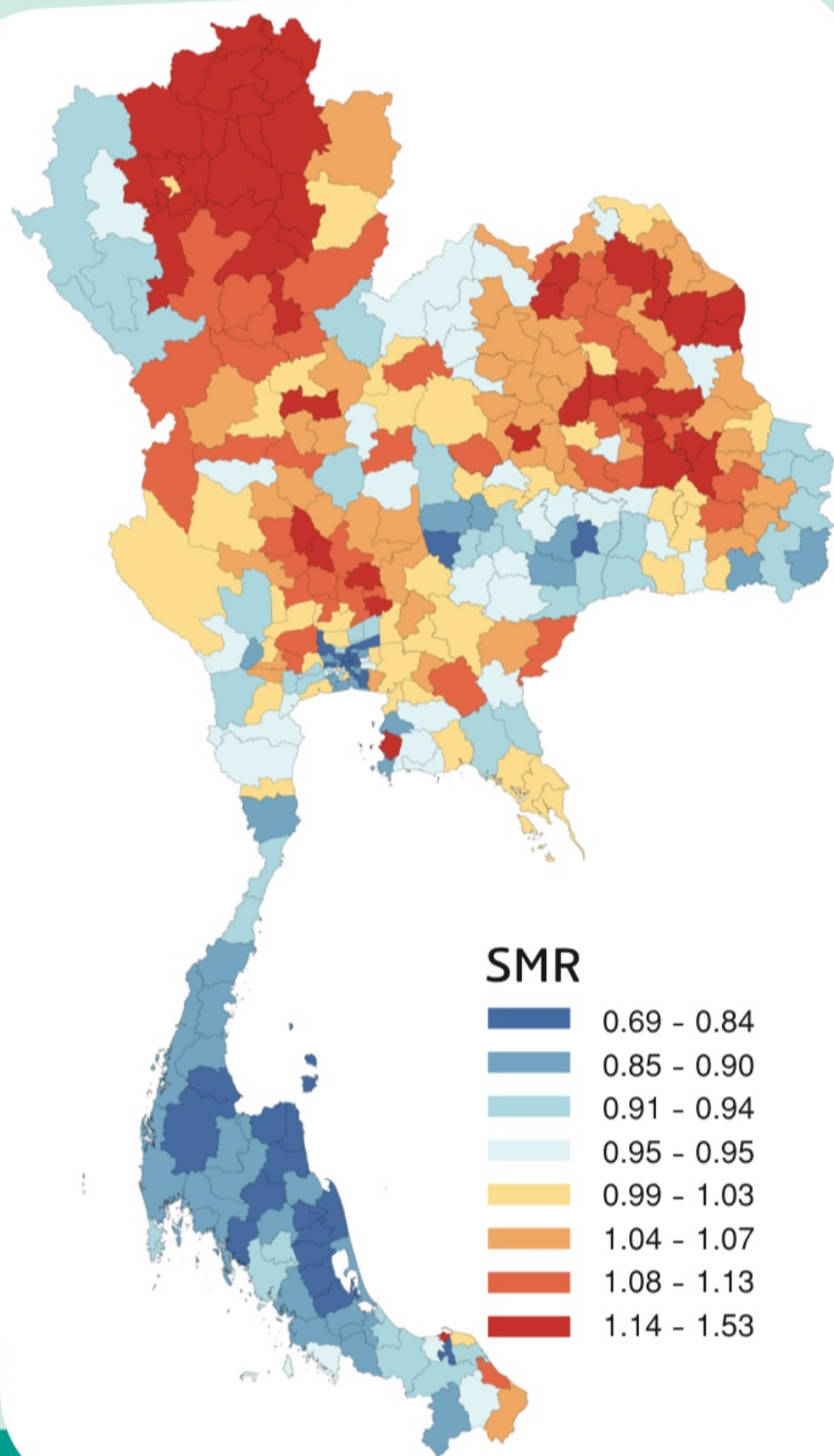
อัตราการเสียชีวิตโดยรวมลดลง แต่ความไม่เท่าเทียม ของการเสียชีวิตยังคงเป็นปัญหาสำคัญ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติชีพตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. 2557 อัตราการเสียชีวิตโดยรวมของประชากรไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยค่าอัตราส่วนการตายมาตรฐาน (Standardized Mortality Ratio: SMR) ลดลงจาก 1.2 ใน พ.ศ. 2544 เป็น 0.9 ใน พ.ศ. 2557 ในขณะที่ความไม่เท่าเทียมของการเสียชีวิต ซึ่งพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความแปรปรวน (Coefficient of Variation: CV) ของอัตราส่วนการตายมาตรฐาน มีแนวโน้มลดลงจาก 20.0 ใน พ.ศ. 2544 เป็น 12.5 ใน พ.ศ. 2550 และหลังจากนั้นก็มีความคงที่

ปัญหาความไม่เท่าเทียมของ การเสียชีวิตระหว่างพื้นที่

ลักษณะการกระจายทางภูมิศาสตร์
ของการเสียชีวิตที่แตกต่างกัน
แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียม
ทางสุขภาพ

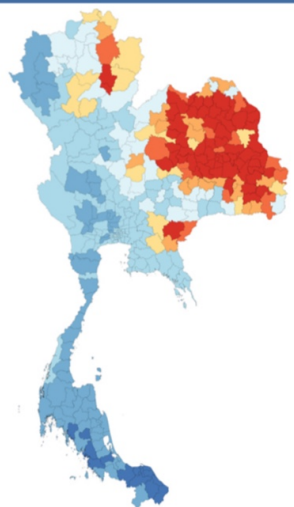

ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ตอนบน และภาคกลางบางส่วน
มีอัตราส่วนการตายมาตรฐานสูง

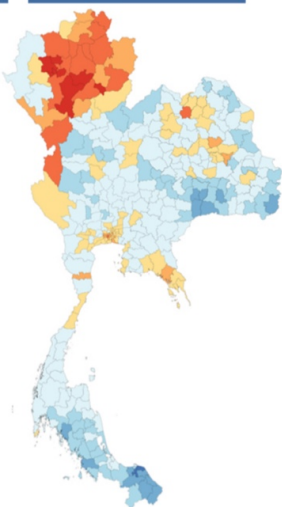

การกระจายทางภูมิศาสตร์ตามสาเหตุการเสียชีวิต

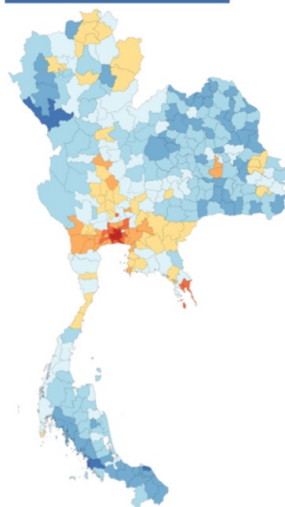
Liver and bile duct cancer

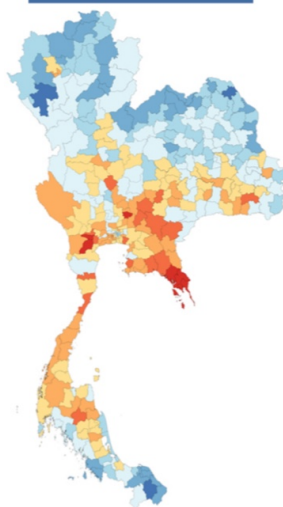
Lung cancer

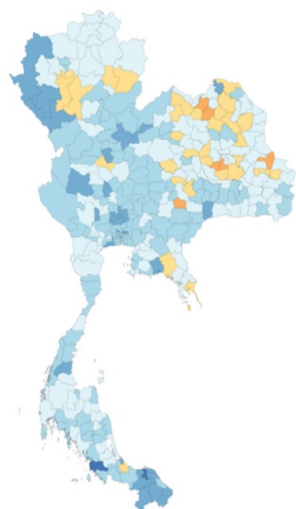
Colon cancer

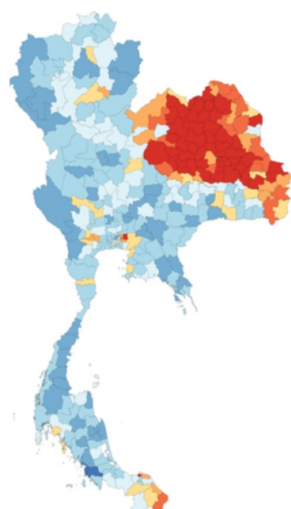
Oral cancer

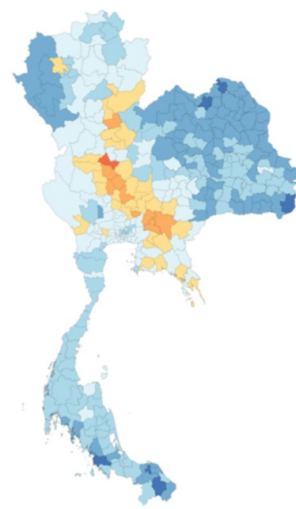
Brain cancer

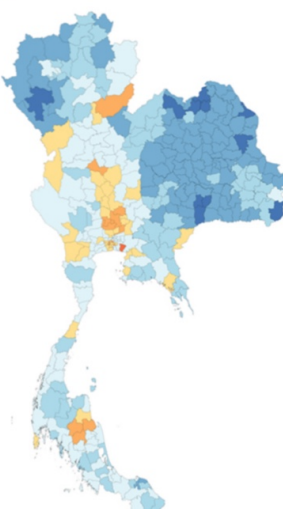
Diabetes

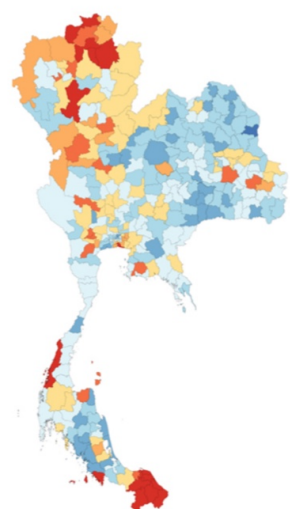
Cerebrovascular disease

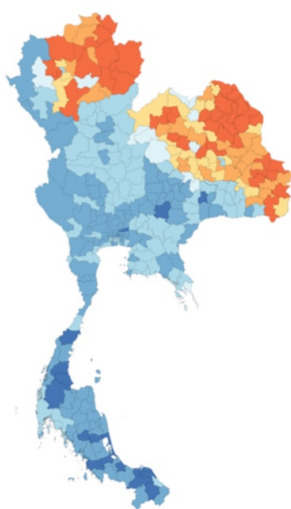
Ischemic heart disease

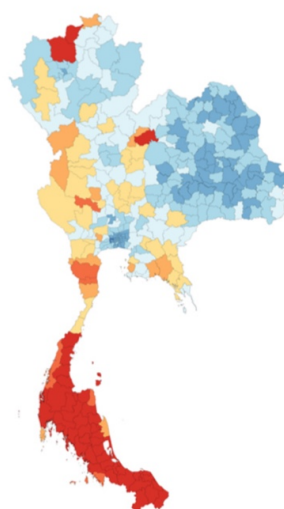
Hypertensive heart disease

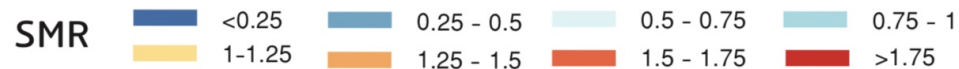
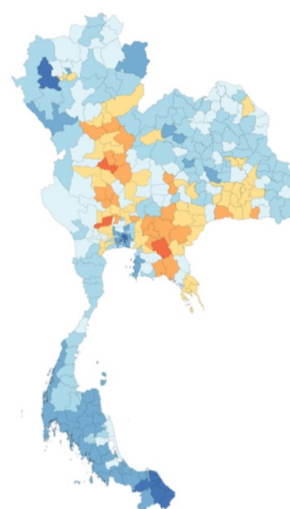
Renal disease

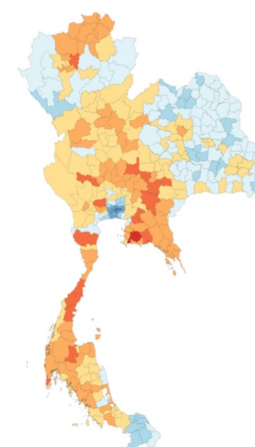
Assault

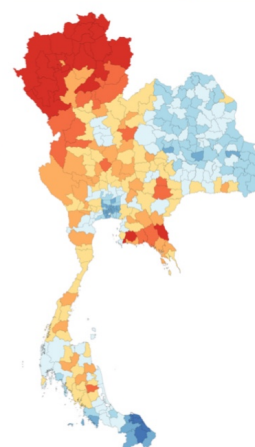
Drowning

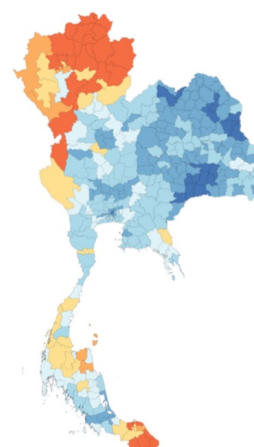
Traffic injury

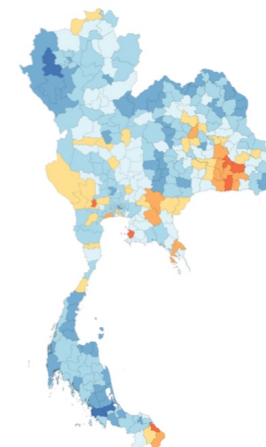
Self harm

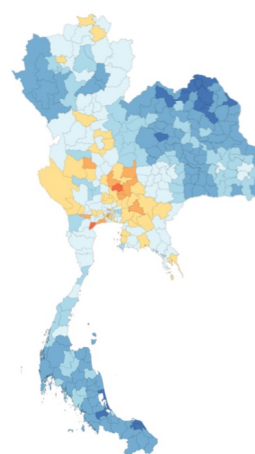
Chronic lowerrespiratory disease

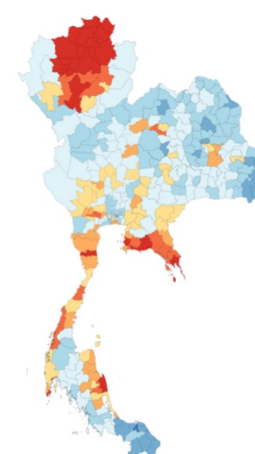
Tuberculosis

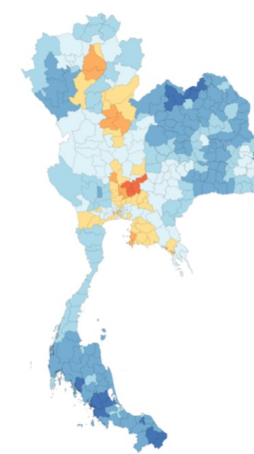
Pneumonia

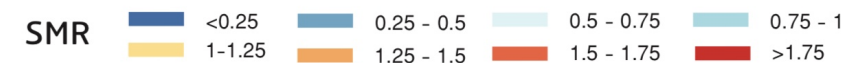
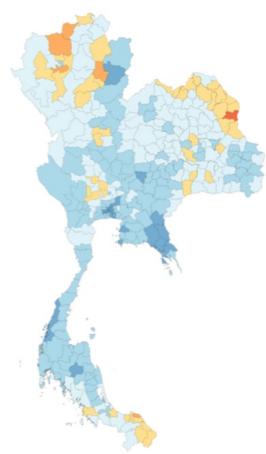
HIV/AIDS

Sepsis

Unspecified cause

การสูญเสียปีสุขภาวะของประชากรไทย (Disability Adjusted Life Years: DALYs)

เปรียบเทียบของการสูญเสียปีสุขภาวะของประชากรไทยระหว่าง พ.ศ. 2552 กับ พ.ศ. 2557

DALYs('000) ปี 2552	ลำดับ	ลำดับ	DALYs ('000) ปี 2557	% Change
(1,179) อุบัติเหตุทางถนน	1	1	อุบัติเหตุทางถนน (1,097)	-6.9%
(956) โรคหลอดเลือดสมอง	2	2	โรคหลอดเลือดสมอง (1,036)	8.3%
(795) การติดเชื้อHIV/เอดส์	3	3	โรคเบาหวาน (870)	12.4%
(775) โรคเบาหวาน	4	4	โรคหัวใจขาดเลือด (696)	21.3%
(614) การเสพยาเสพติดแอลกอฮอล์	5	5	การติดเชื้อHIV/เอดส์ (672)	-15.5%
(574) โรคหัวใจขาดเลือด	6	6	โรคมะเร็งตับ (544)	0.1%
(543) โรคมะเร็งตับ	7	7	การเสพยาเสพติดแอลกอฮอล์ (434)	-29.3%
(363) โรคซึมเศร้า	8	8	โรคข้อเสื่อม (414)	24.4%
(350) ภาวะตับแข็ง	9	9	ภาวะตับแข็ง (404)	15.4%
(333) โรคข้อเสื่อม	10	10	โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (382)	18.3%
(323) โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง	12	26	โรคซึมเศร้า (159)	-56.1%

ที่มา: รายงานการโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ. 2557
สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ

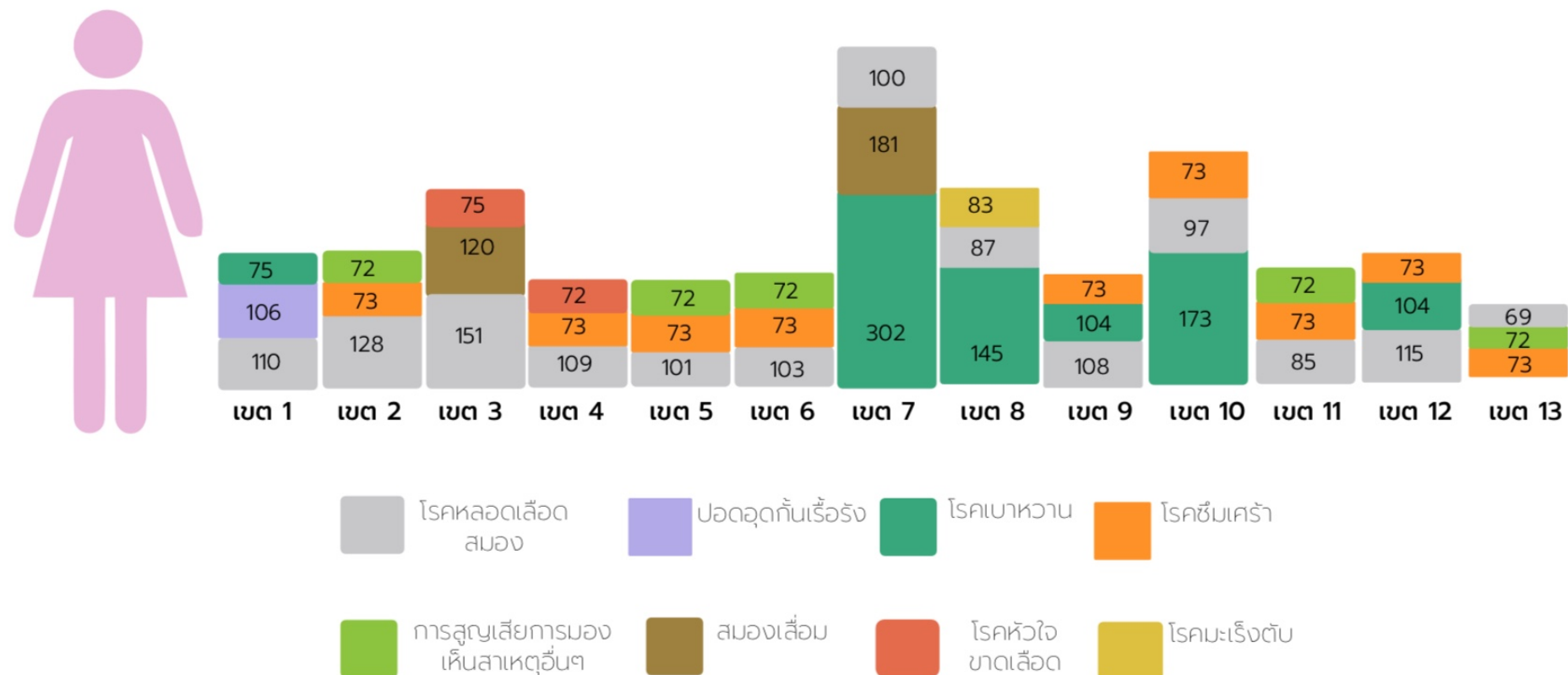
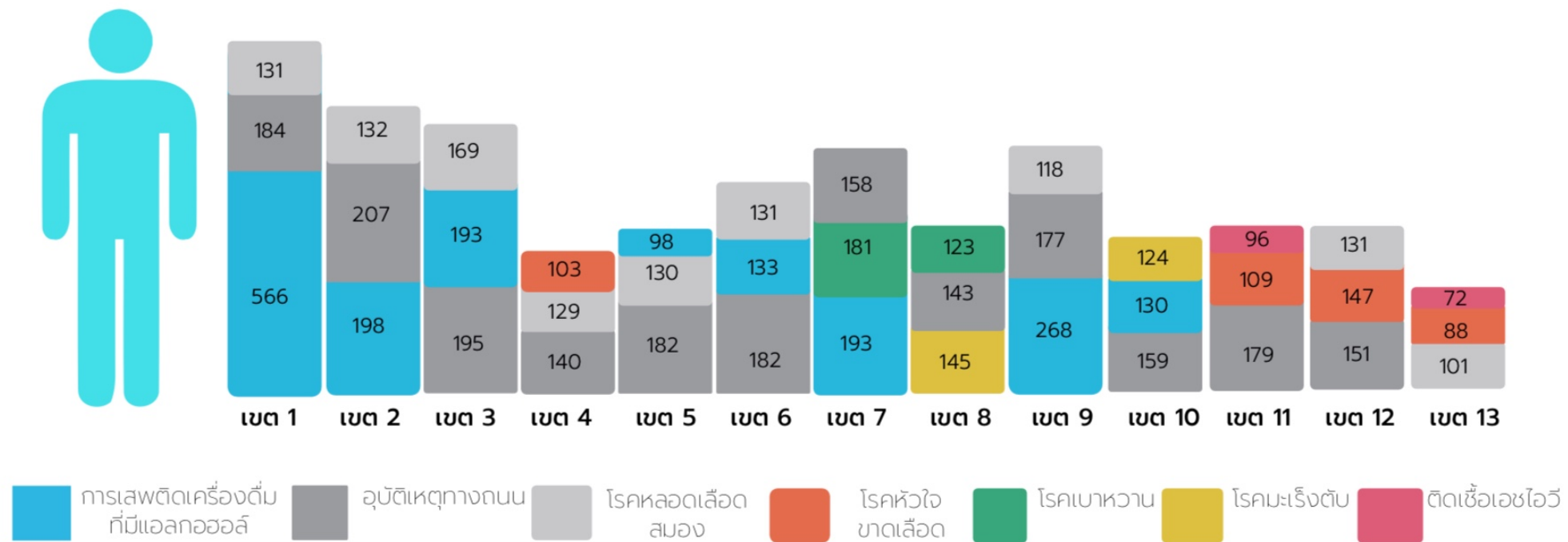
การสูญเสียปีสุขภาวะของประชากรไทย (Disability Adjusted Life Years: DALYs)

เปรียบเทียบของการสูญเสียปีสุขภาวะของประชากรไทยระหว่าง พ.ศ. 2552 กับ พ.ศ. 2557

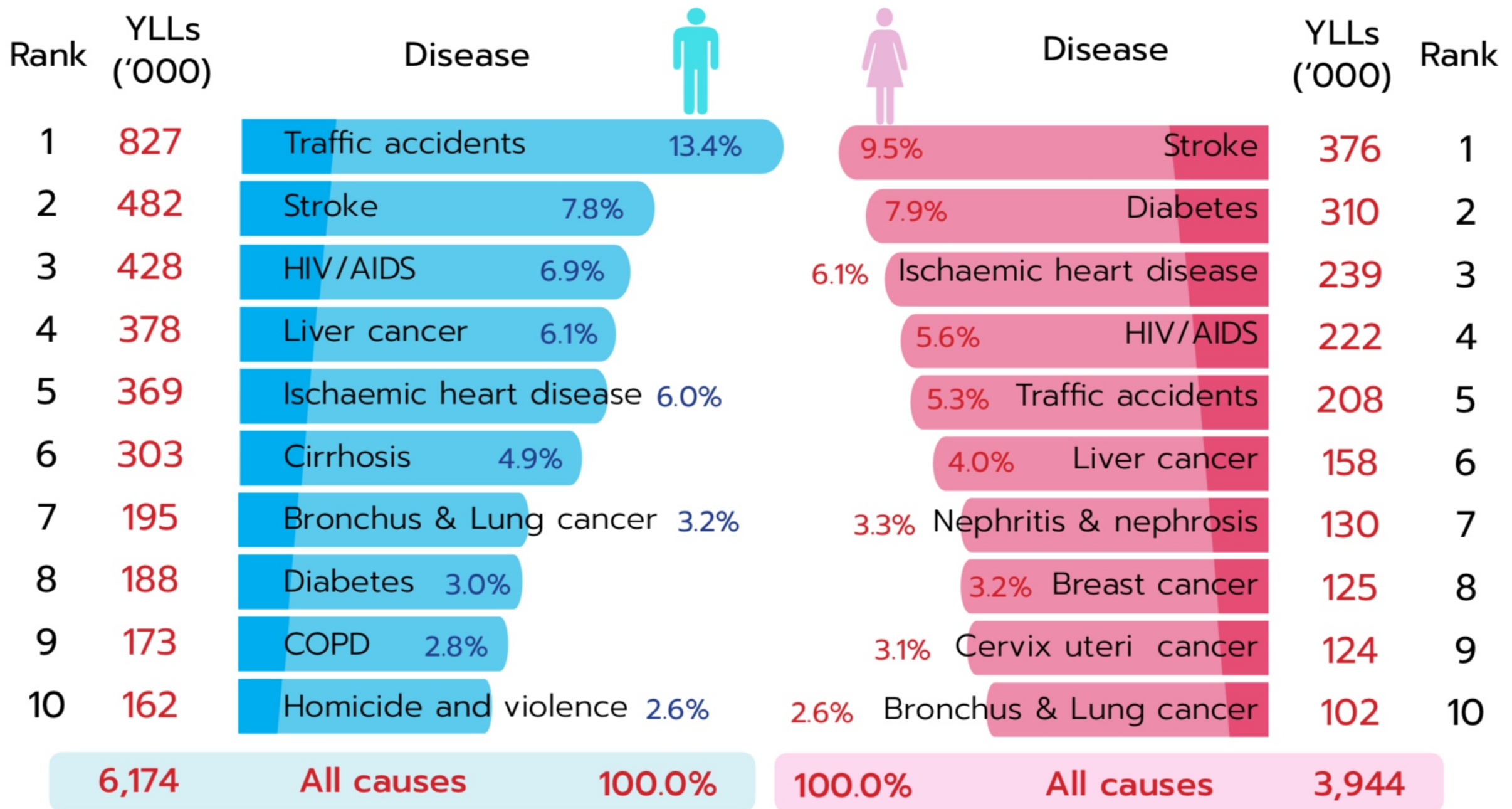
DALYs('000) ปี 2552	ลำดับ	ลำดับ	DALYs ('000) ปี 2557	% Change
(1,179) อุบัติเหตุทางถนน	1	1	อุบัติเหตุทางถนน (1,097)	-6.9%
(956) โรคหลอดเลือดสมอง	2	2	โรคหลอดเลือดสมอง (1,036)	8.3%
(795) การติดเชื้อHIV/เอดส์	3	3	โรคเบาหวาน (870)	12.4%
(775) โรคเบาหวาน	4	4	โรคหัวใจขาดเลือด (696)	21.3%
(614) การเสพยาเสพติดแอลกอฮอล์	5	5	การติดเชื้อHIV/เอดส์ (672)	-15.5%
(574) โรคหัวใจขาดเลือด	6	6	โรคมะเร็งตับ (544)	0.1%
(543) โรคมะเร็งตับ	7	7	การเสพยาเสพติดแอลกอฮอล์ (434)	-29.3%
(363) โรคซึมเศร้า	8	8	โรคข้อเสื่อม (414)	24.4%
(350) ภาวะตับแข็ง	9	9	ภาวะตับแข็ง (404)	15.4%
(333) โรคข้อเสื่อม	10	10	โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง (382)	18.3%
(323) โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง	12	26	โรคซึมเศร้า (159)	-56.1%

ที่มา: รายงานการโรคและการบาดเจ็บของประชากรไทย พ.ศ. 2557
สำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ

การสูญเสียปีสุขภาวะของประชากรไทย (Disability Adjusted Life Years: DALYs) พ.ศ. 2554 จำแนกตามเขตสุขภาพ

จำนวนปีที่สูญเสียเนื่องจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร (Years of Life Lost: YLL) พ.ศ. 2557

สรุป

- แต่ละพื้นที่นั้นมีระดับปัญหาสุขภาพที่แตกต่างกัน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถสนับสนุนการวางแผน ยุทธศาสตร์ การจัดสรรทรัพยากร และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในแต่ละพื้นที่
- ลักษณะการกระจายทางภูมิศาสตร์ของการเสียชีวิตรายโรค สามารถอธิบายได้ด้วยความสัมพันธ์กับปัจจัย บางประการในพื้นที่เหล่านั้นและคุณสมบัติทางระบาดวิทยาของโรคซึ่งต้องการการศึกษาทางระบาดวิทยา เพื่อหาสาเหตุของโรคเพิ่มเติม

ที่มา: Aungkulanon S, Tangcharoensathien V, Shibuya K, Bundhamcharoen K, Chongsuvivatwong V. Post universal health coverage trend and geographical inequalities of mortality in Thailand. International Journal for Equity in Health. 2016;15(1):190.

Influences on Population Health

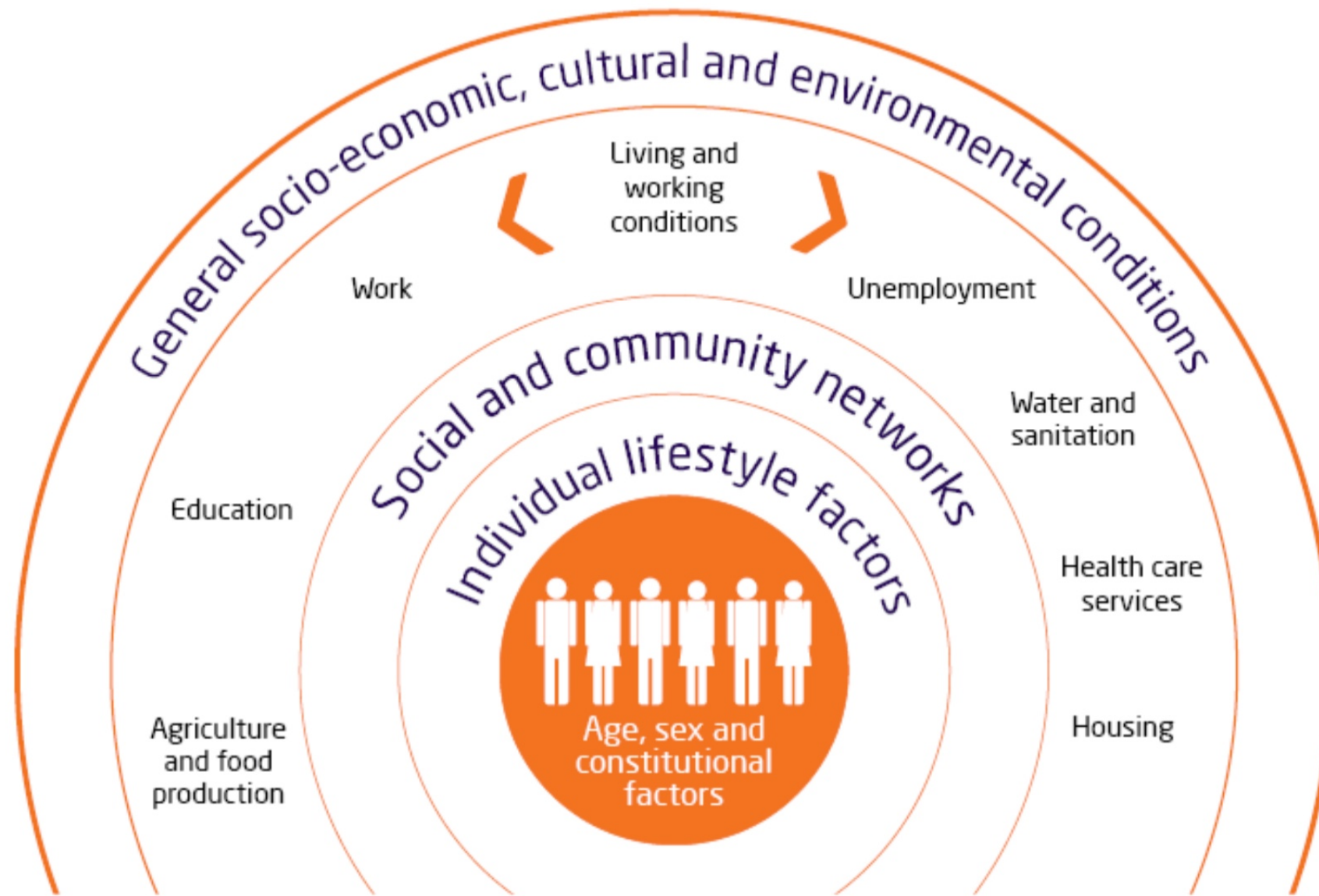
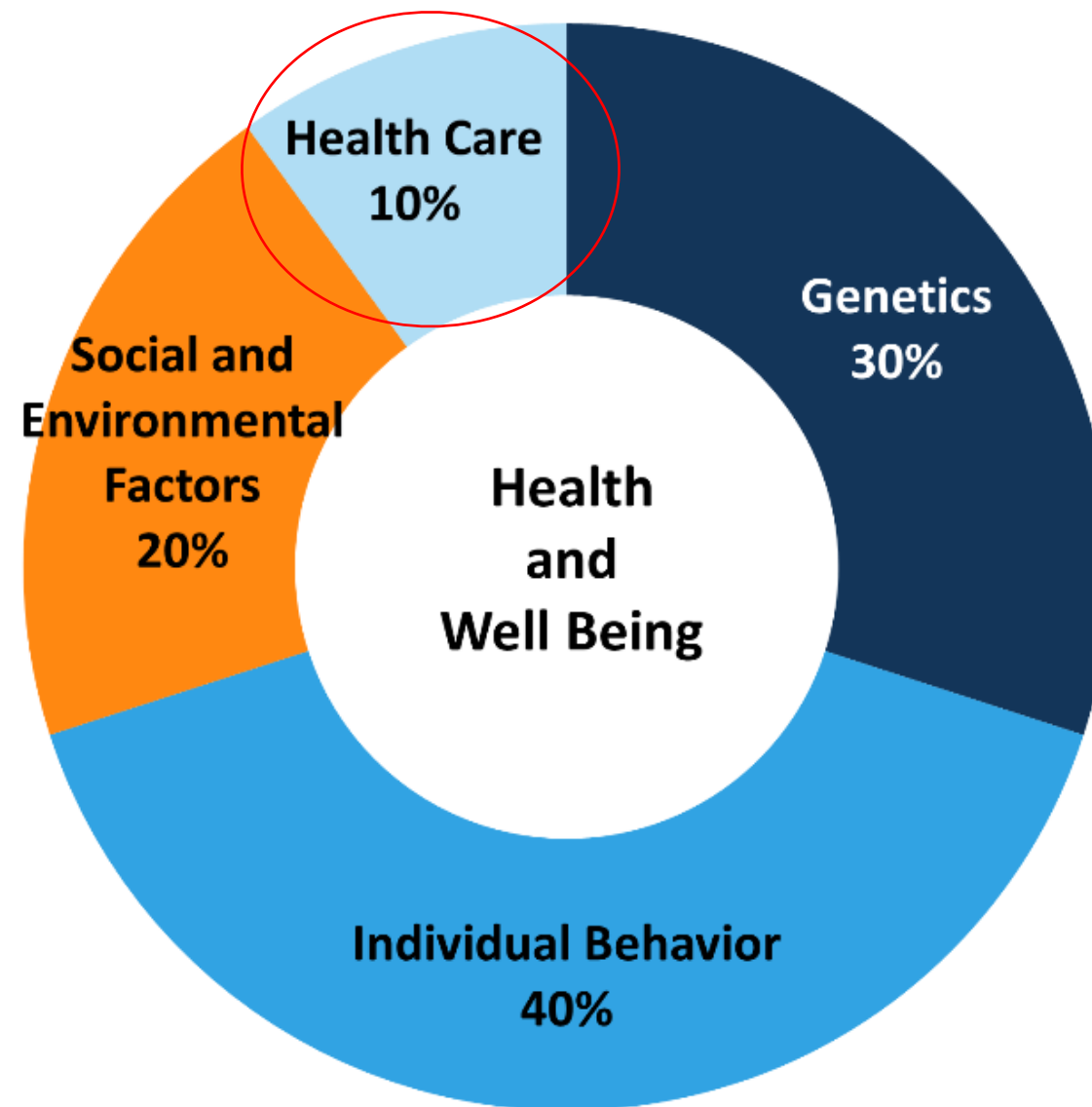

Figure 1

Impact of Different Factors on Risk of Premature Death

SOURCE: Schroeder, SA. (2007). We Can Do Better — Improving the Health of the American People. *NEJM*. 357:1221-8.

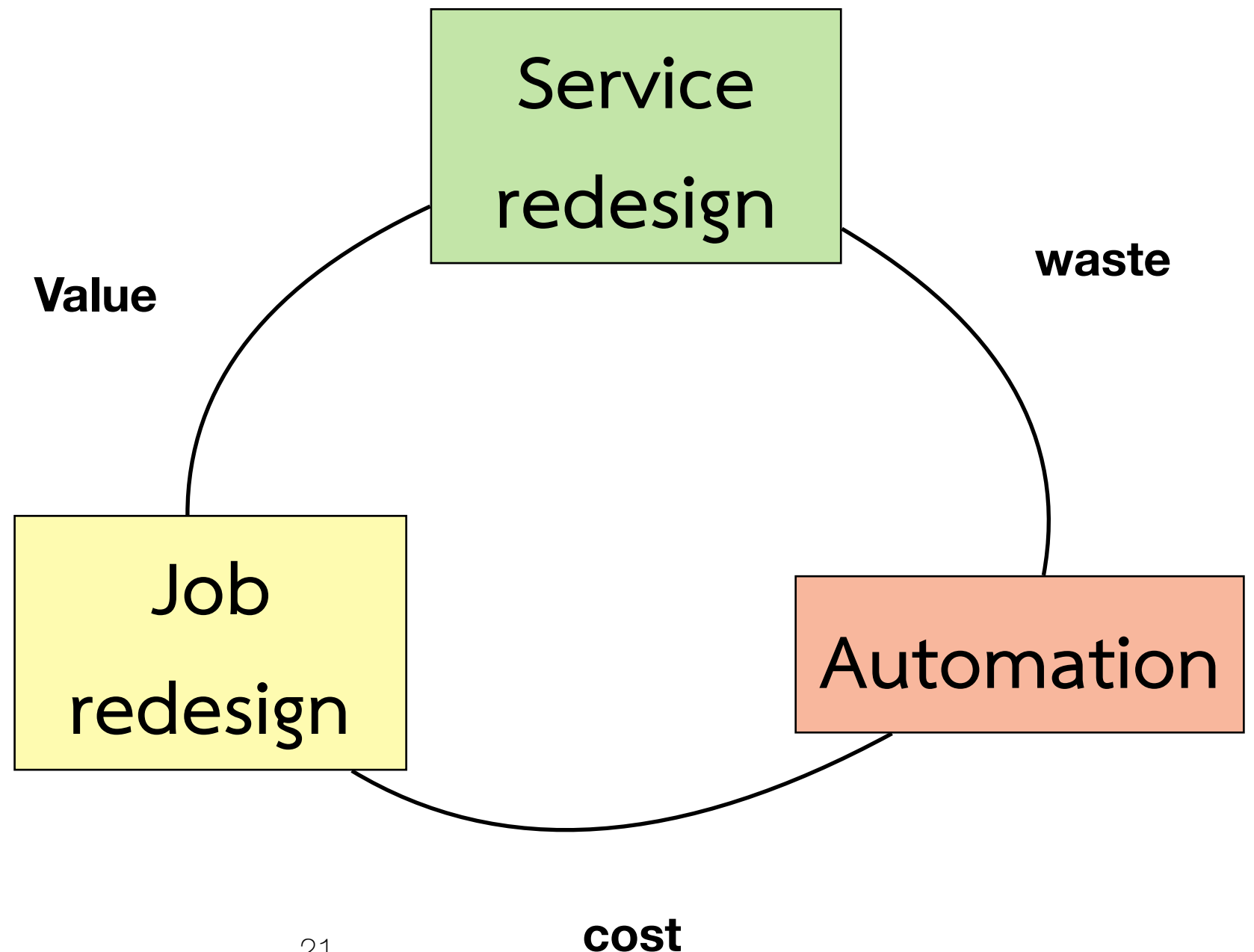
Demand

- 1.สังคมผู้สูงอายุ
- 2.NCD
- 3.ความเหลื่อมล้ำ
- 4.PP&P ไม่ครอบคลุม
- 5.ขาดความรู้ด้านสุขภาพ

- 1.ความแออัด
- 2.ค่าใช้จ่ายสุขภาพ
- 3.ภาระงาน
- 4.Gate keeper ไม่สมบูรณ์

supply

Planning

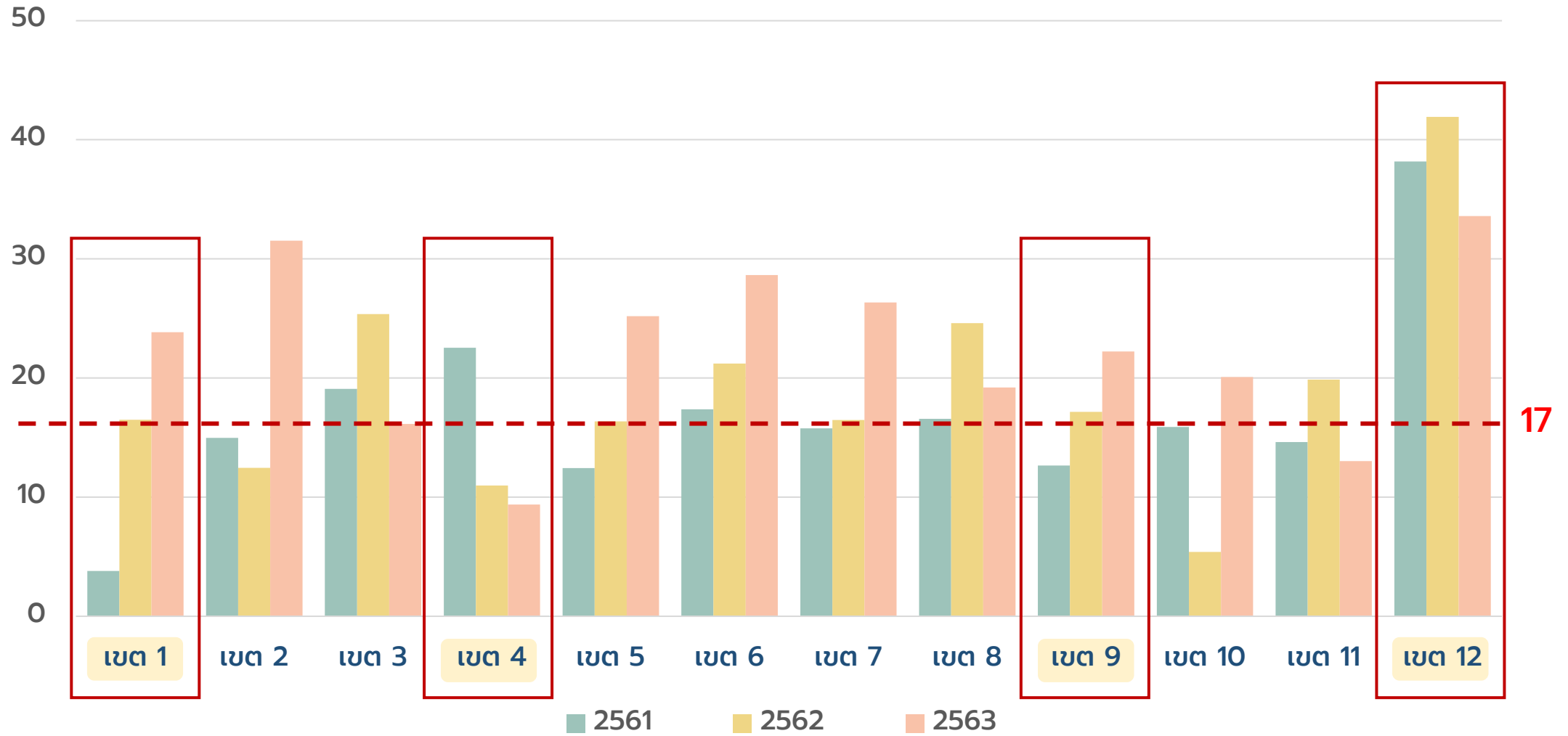

ความเหลื่อมล้ำ ในการเข้าถึงบริการ 12 เขตสุขภาพ

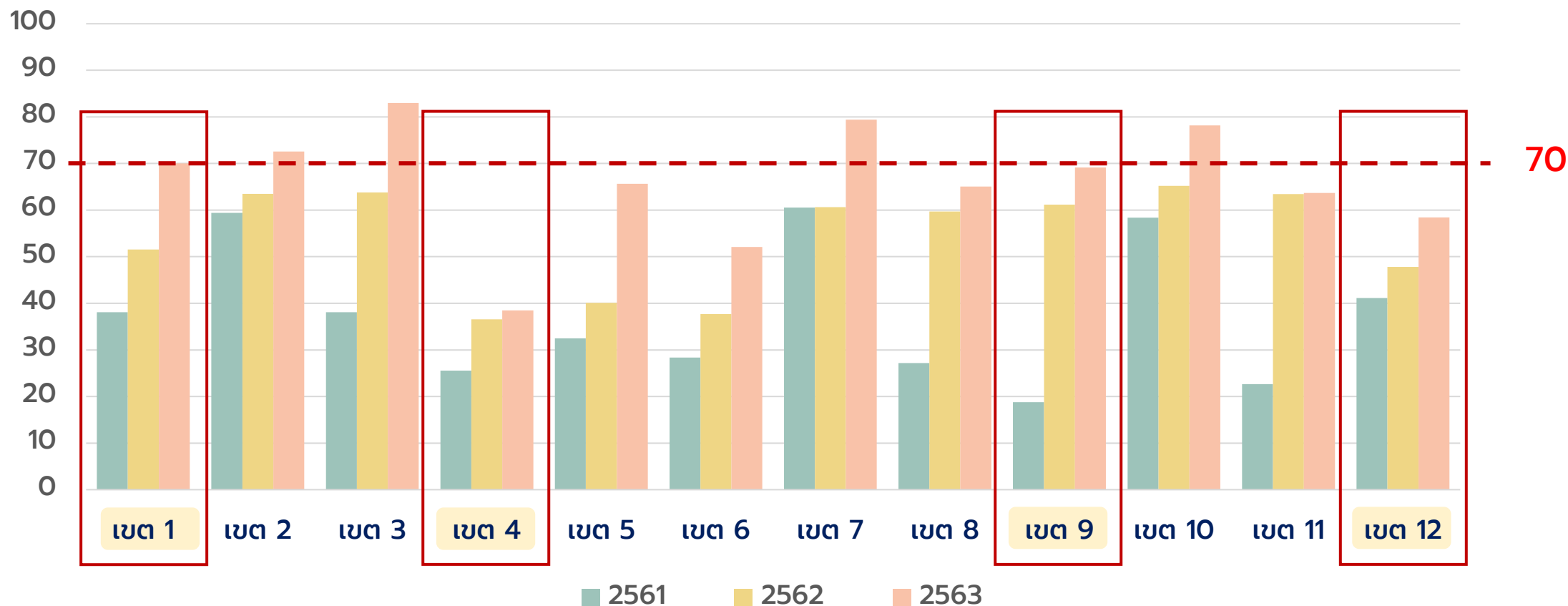

อัตราส่วนการตายมารดาไทยต่อการเกิดมีชีพแสนคน (2561 – 2563)

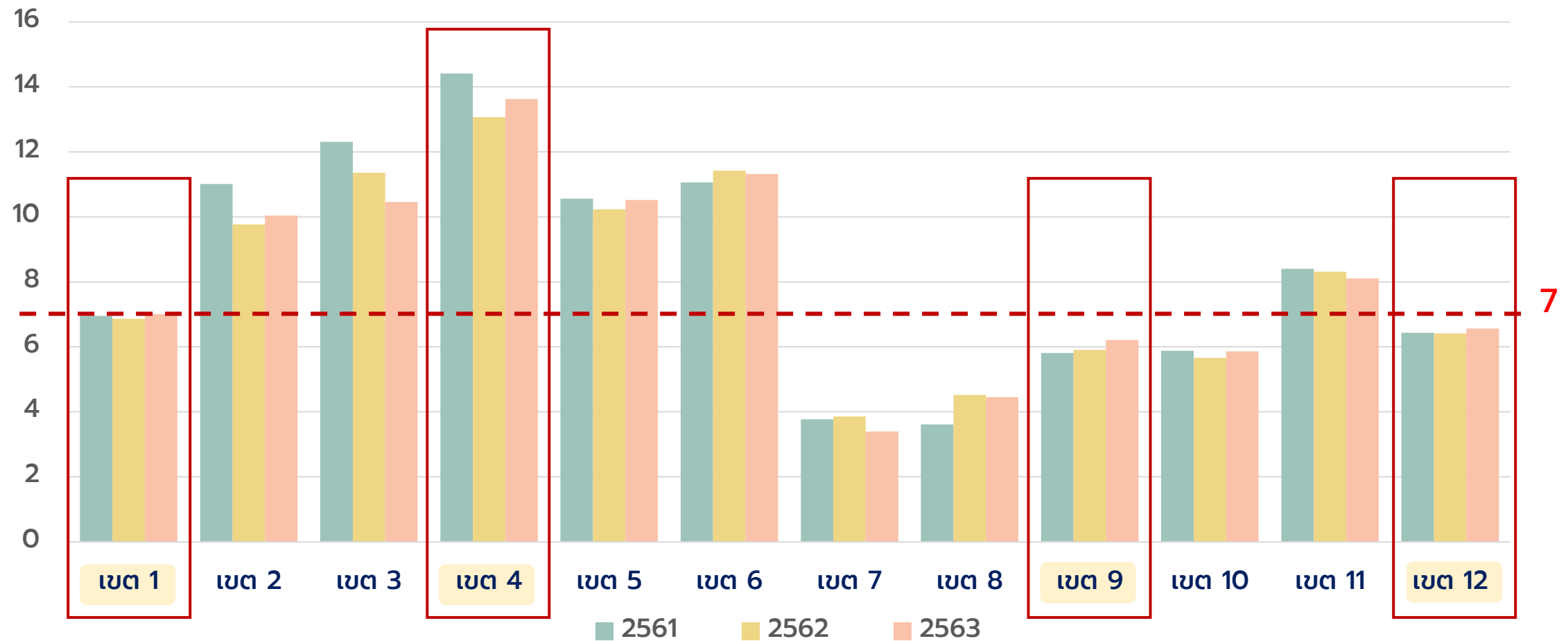

ร้อยละของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการคัดกรองแล้วพบว่ามีความฉลาดรู้ได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้วย TEDA4I (2561 – 2563)

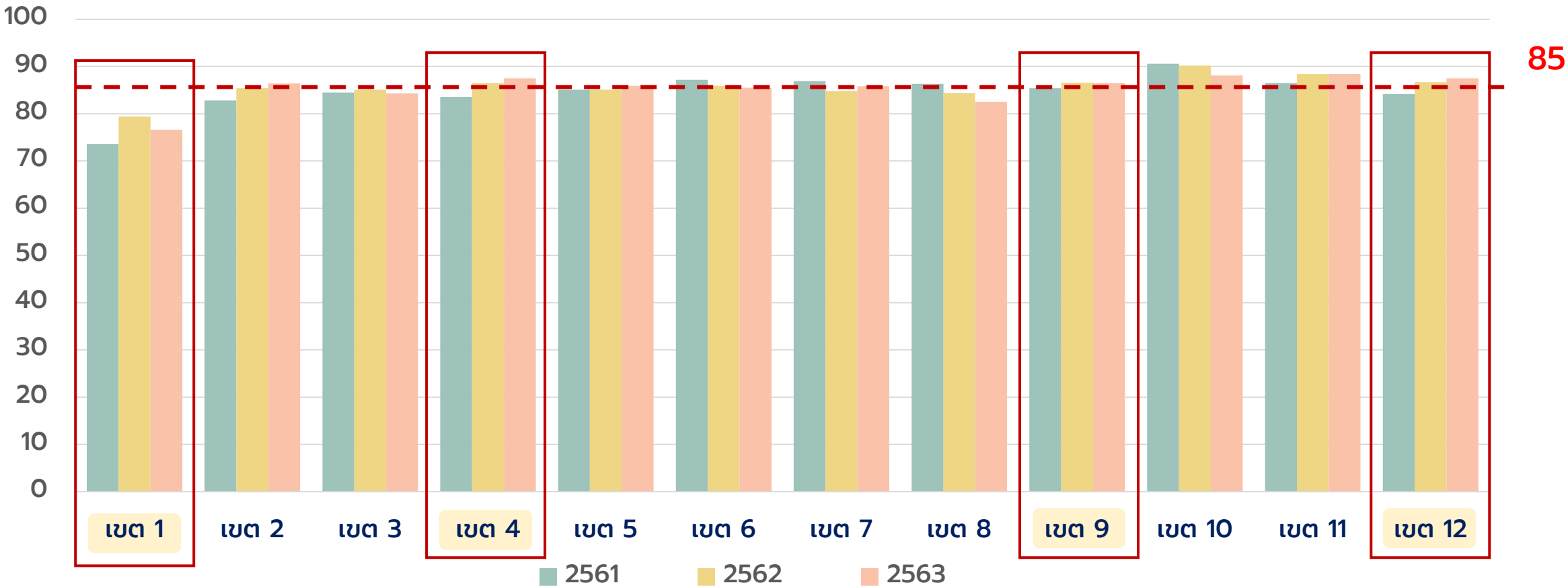
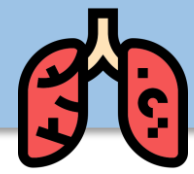

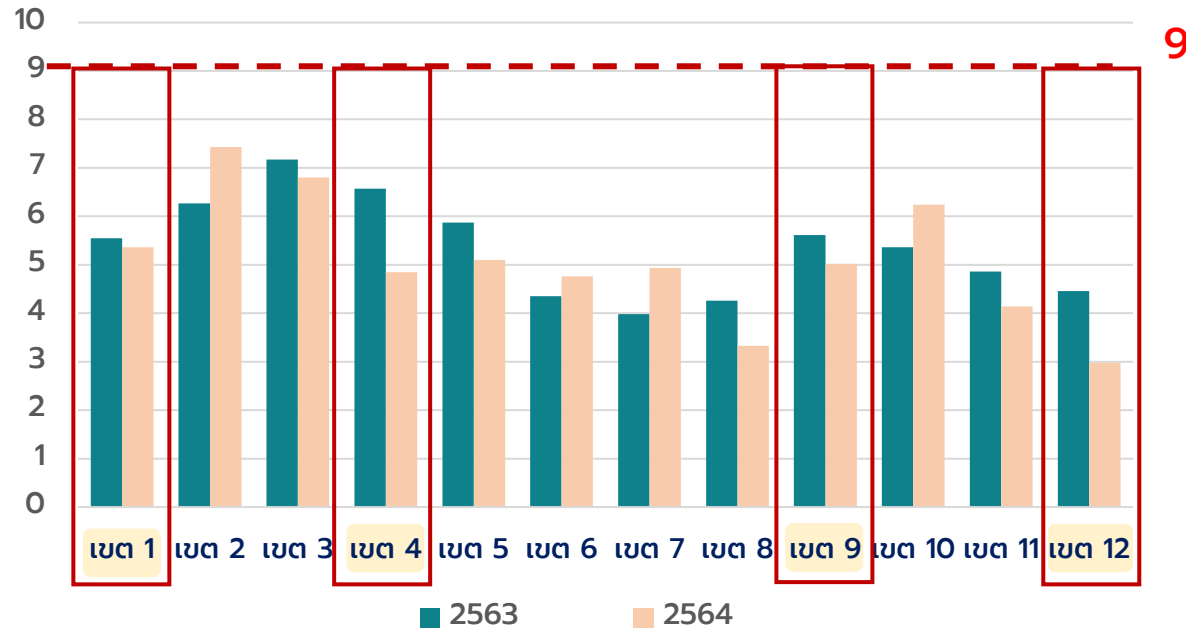
อัตราการตายของผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง (Stroke: I60-I69) (2561 – 2563)

อัตราความสำเร็จการรักษาผู้ป่วยวัณโรคปอดรายใหม่ (2561 – 2563)

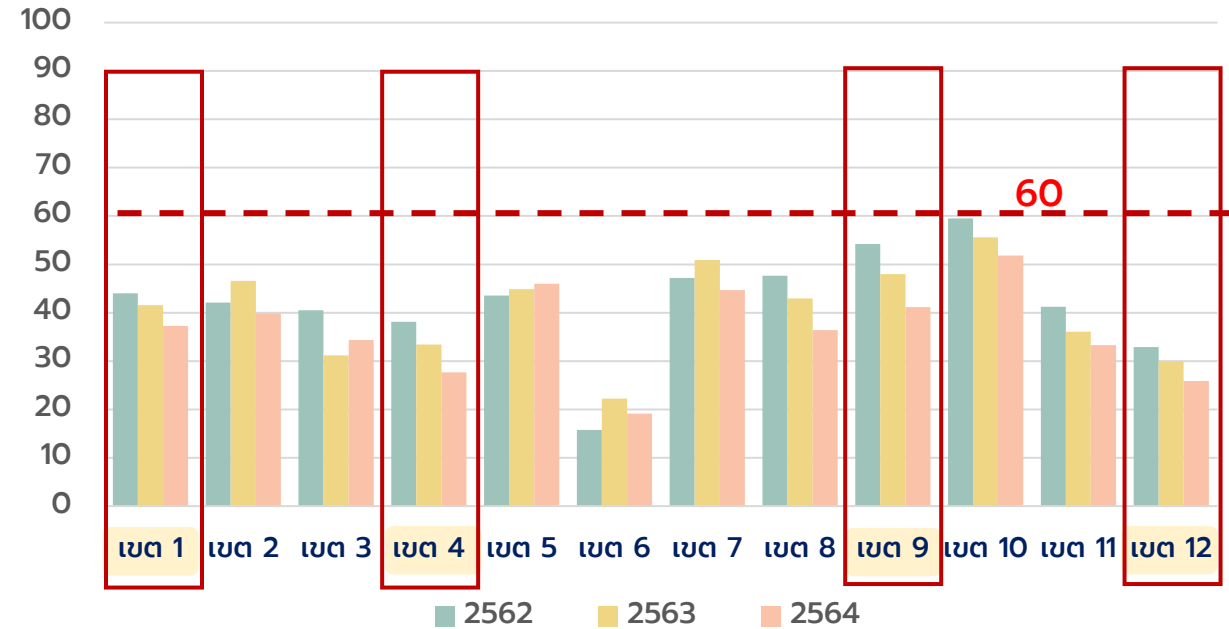
อัตราการตายของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันชนิด STEMI (2563 – 2564)

หมายเหตุ : อัตราตายของผู้ป่วยโรคกล้ามเนื้อหัวใจตายเฉียบพลันชนิด STEMI
ไม่เป็นตัวชี้วัดปี 2561 และ 2562

ที่มา : HDC

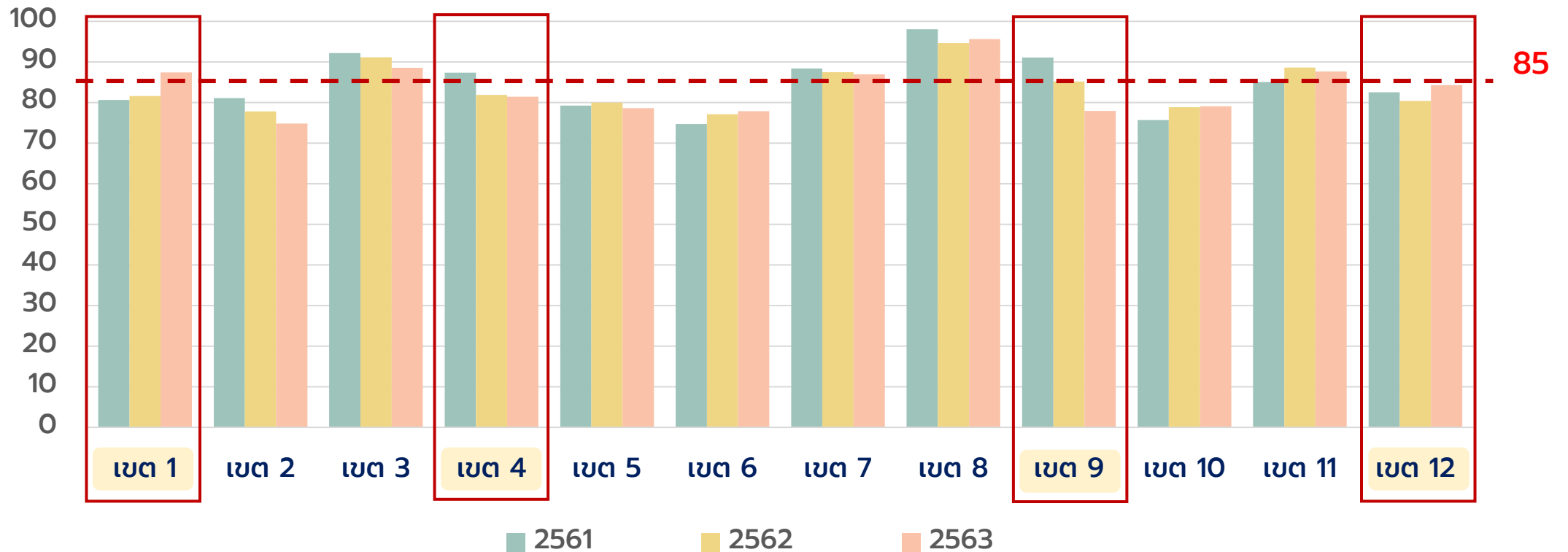
ร้อยละของการให้การรักษาผู้ป่วย STEMI ได้ตามมาตรฐานเวลาที่กำหนด (2562 – 2564)

หมายเหตุ : ร้อยละของการให้การรักษาผู้ป่วย STEMI ได้ตามมาตรฐานเวลาที่กำหนด
ไม่เป็นตัวชี้วัดปี 2561

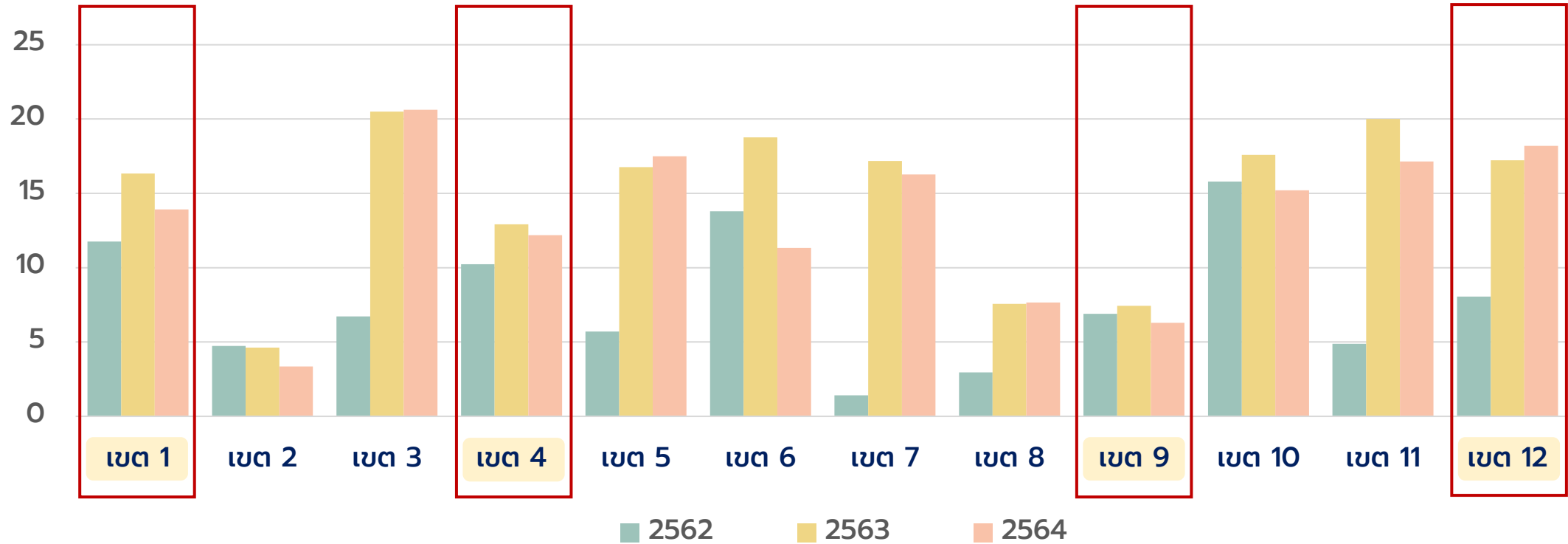
ที่มา : HDC

ร้อยละผู้ป่วยต้อกระจกชนิดบอด (Blinding Cataract) ได้รับการผ่าตัดภายใน 30 วัน (2561 – 2563)

อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉิน (triage level 1) ภายใน 24 ชั่วโมง ในโรงพยาบาลระดับ A, S, M1 (ทั้งที่ ER และ Admit) (2562 – 2564)

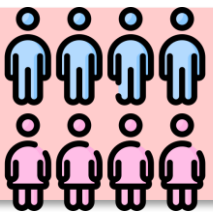

หมายเหตุ : อัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวิกฤตฉุกเฉิน (triage level 1) ภายใน 24 ชั่วโมง ในโรงพยาบาลระดับ A, S, M1 (ทั้งที่ ER และ Admit) ไม่เป็นตัวชี้วัดปี 2561

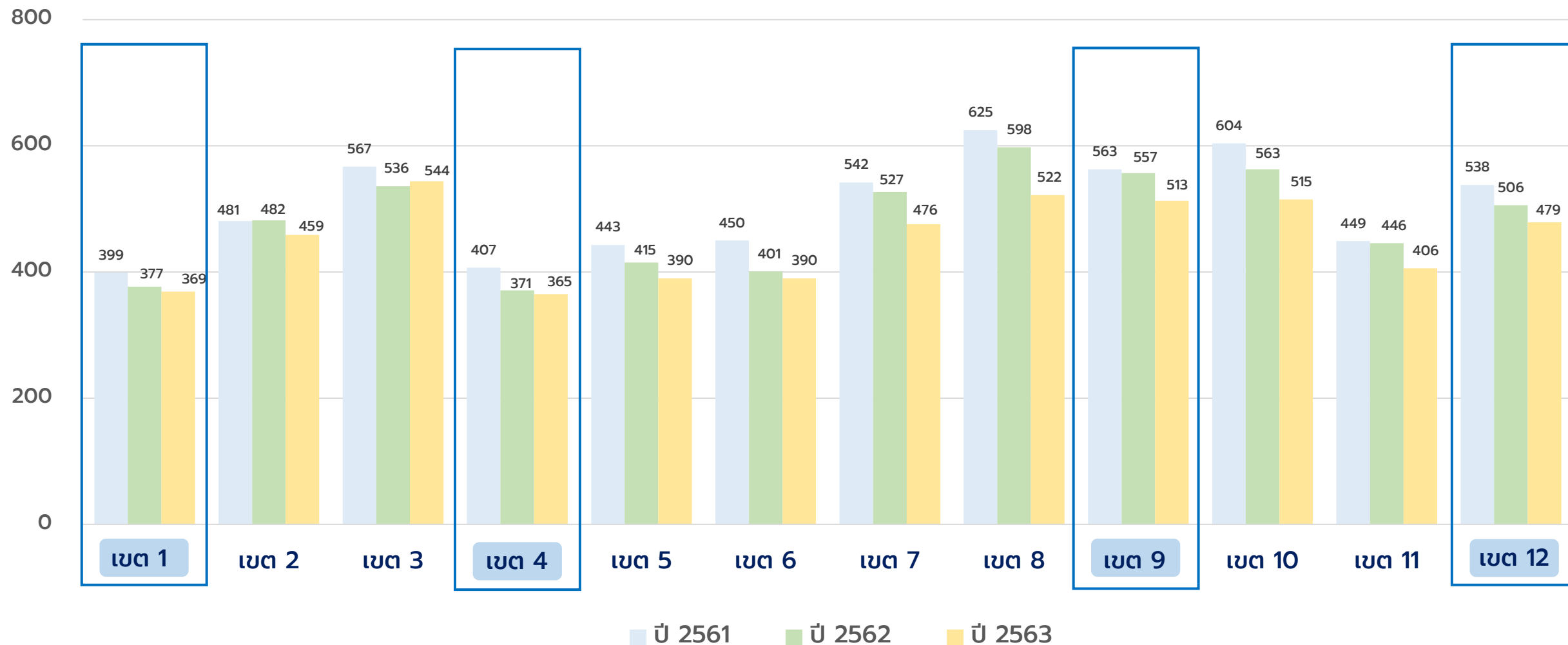
ที่มา : HDC

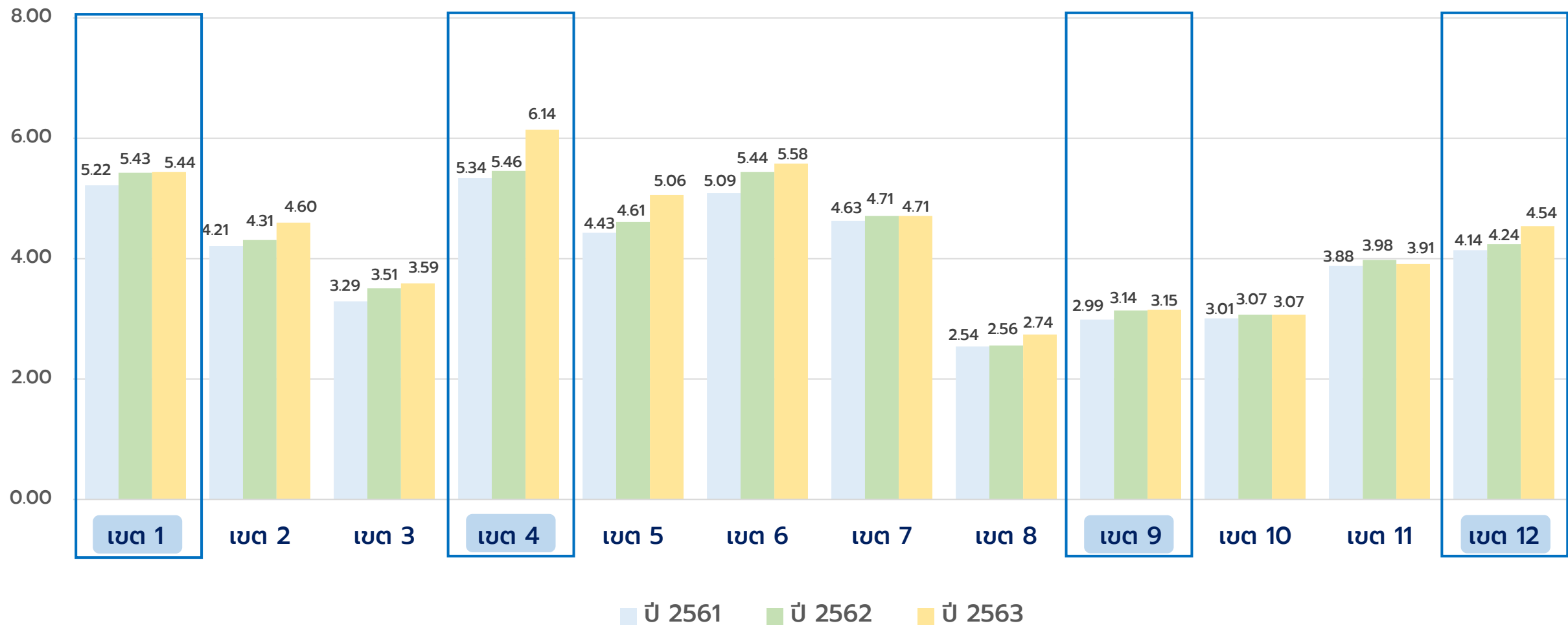
การกระจาย ทรัพยากรทั่วประเทศ 12 เขตสุขภาพ

จำนวนประชากรต่อเตียง (2561 – 2563)

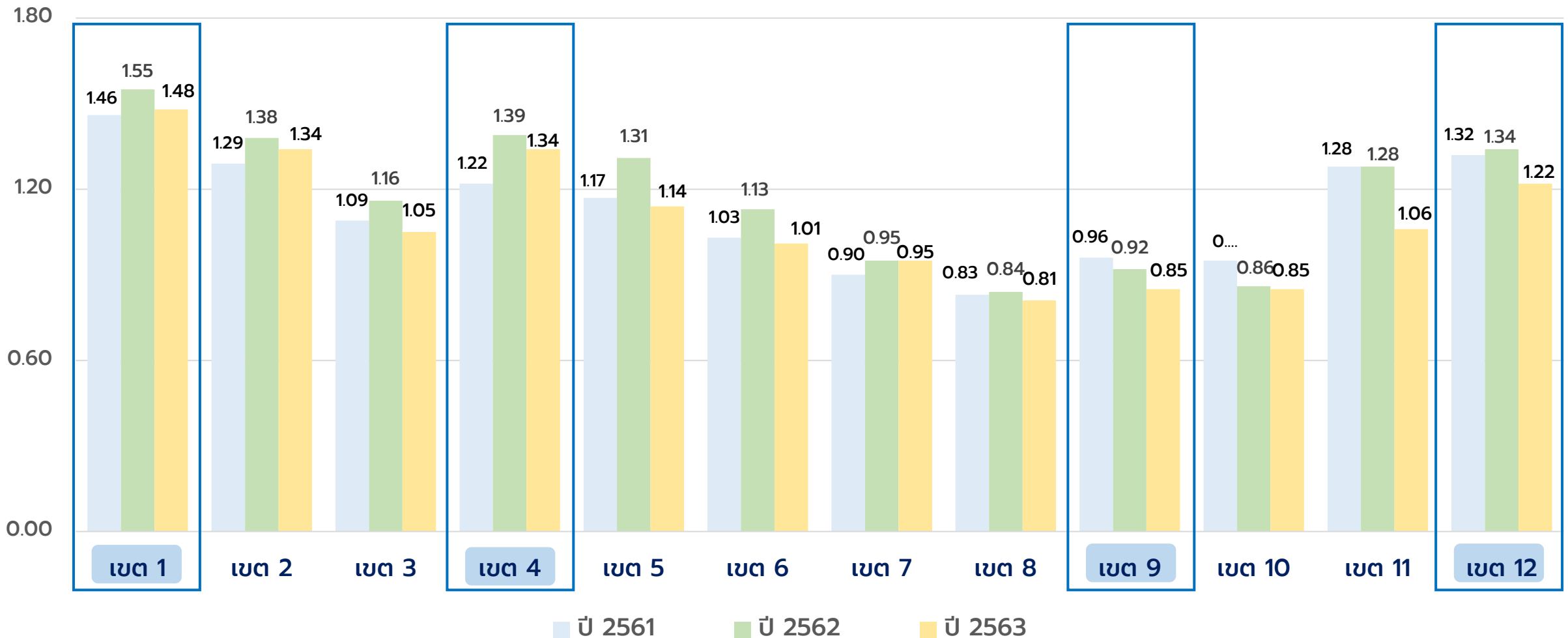
จำนวนแพทย์ต่อประชากร 10,000 คน (2561 – 2563)

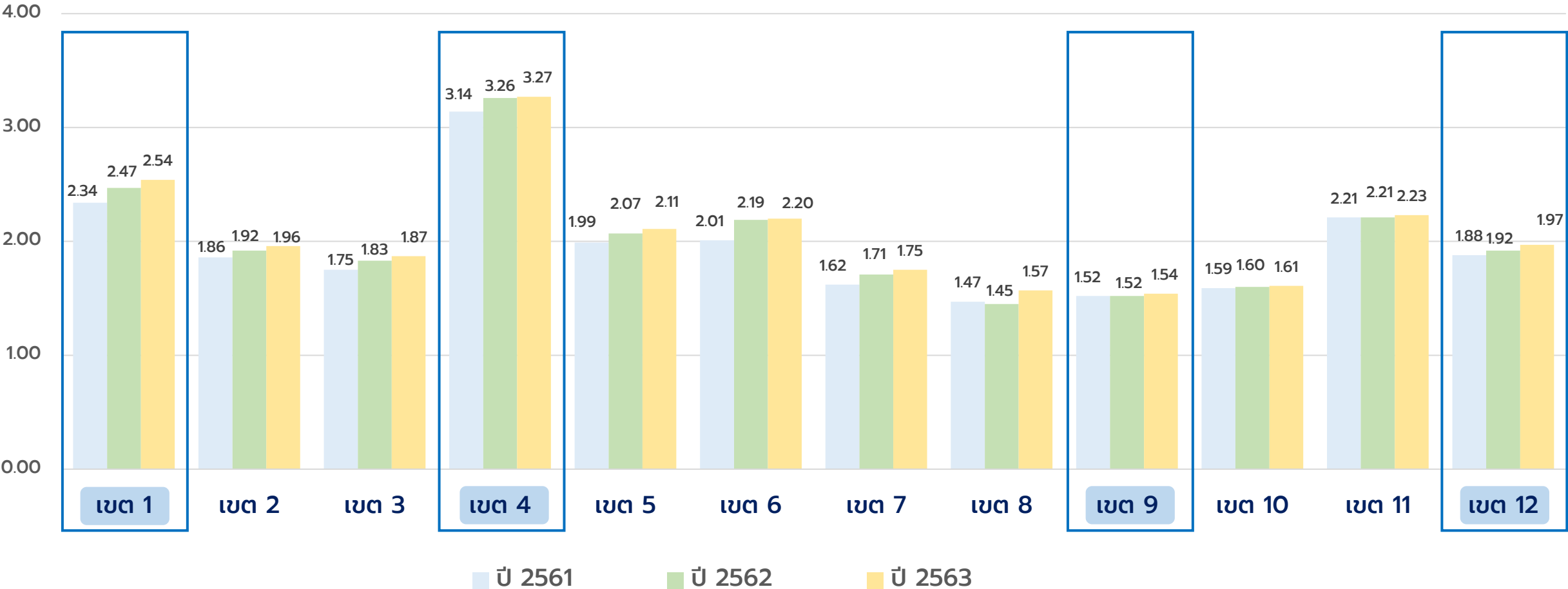
ที่มา : ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทรัพยากรสุขภาพ (GIS Health)

จำนวนทันตแพทย์ต่อประชากร 10,000 คน (2561 – 2563)

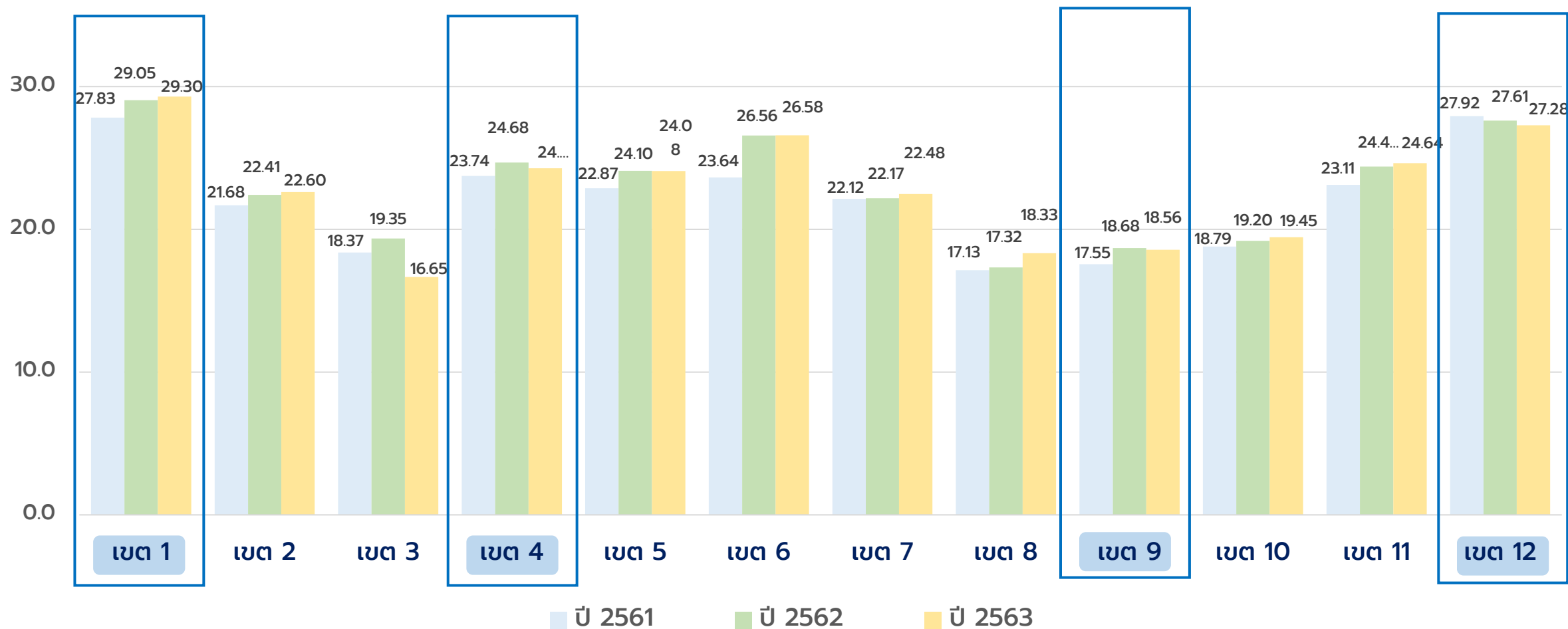
จำนวนเภสัชกรต่อประชากร 10,000 คน (2561 – 2563)

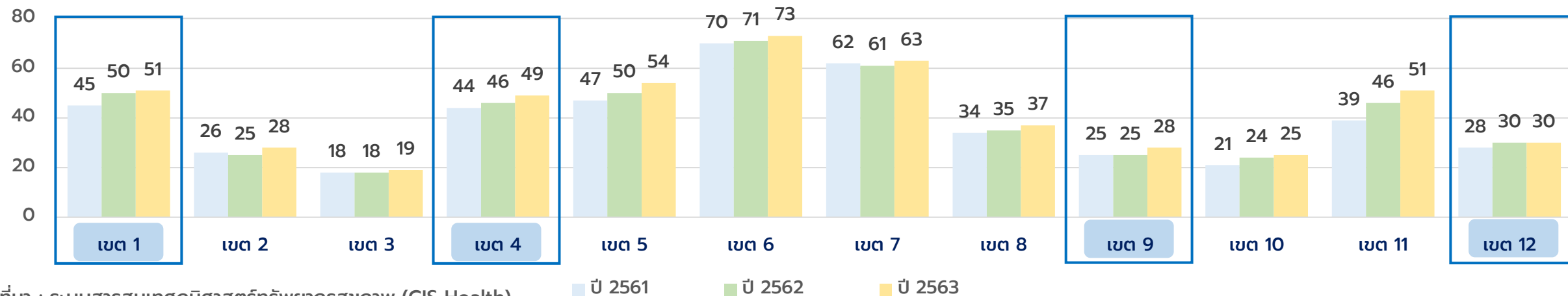
ที่มา : ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทรัพยากรสุขภาพ (GIS Health)

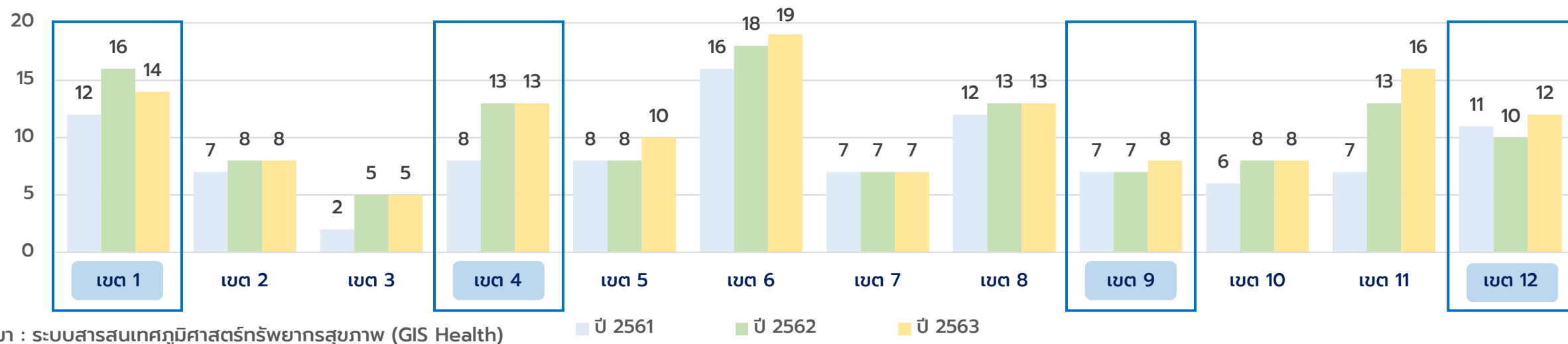
จำนวนพยาบาลวิชาชีพต่อประชากร 10,000 คน (2561 – 2563)

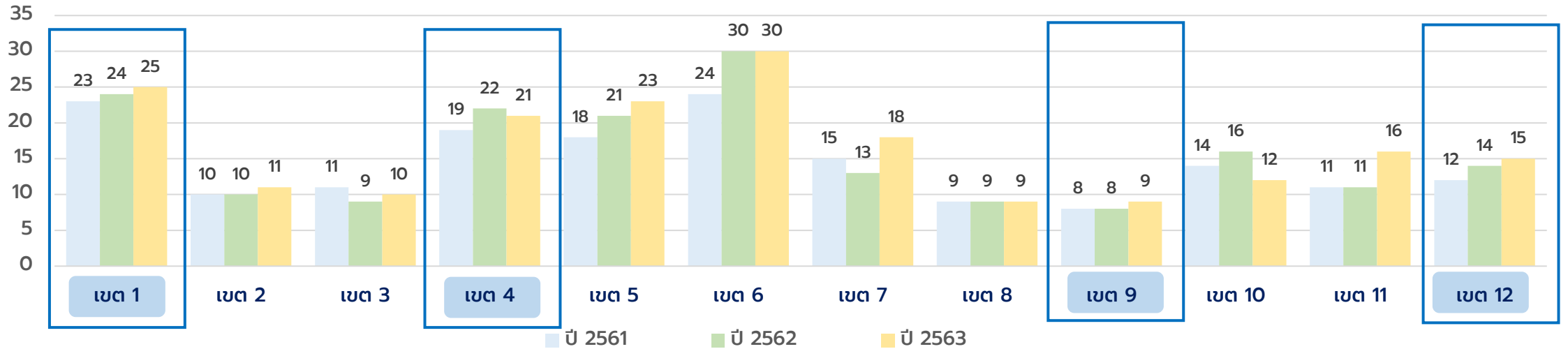
CT scan (2561 – 2563)

MRI (2561 – 2563)

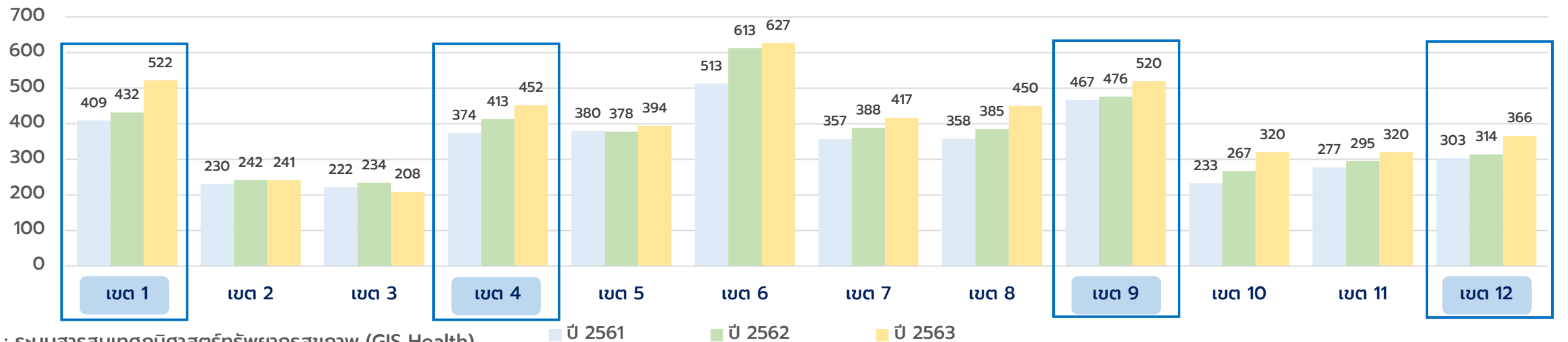

ESWL (2561 – 2563)

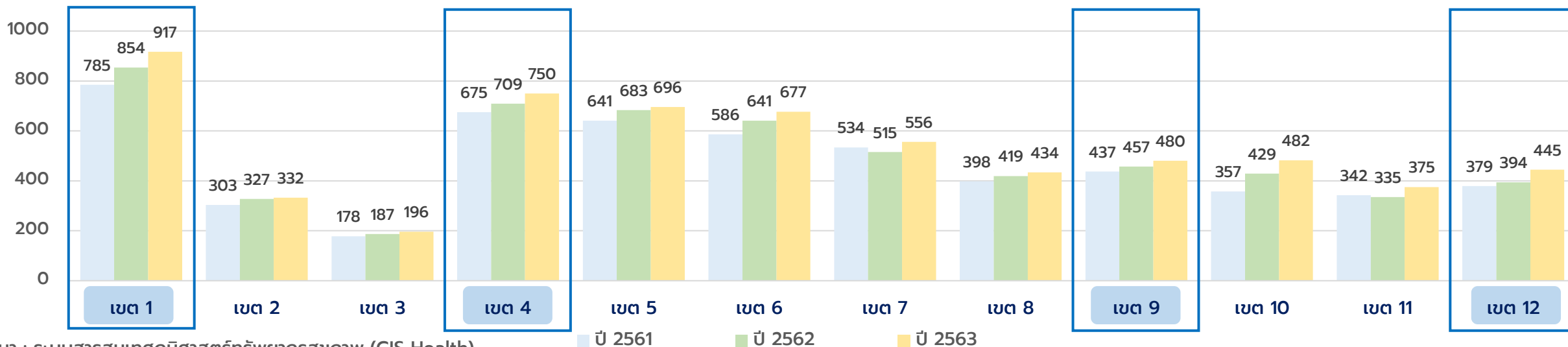
ที่มา : ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทรัพยากรสุขภาพ (GIS Health)

Ultra sound (2561 – 2563)

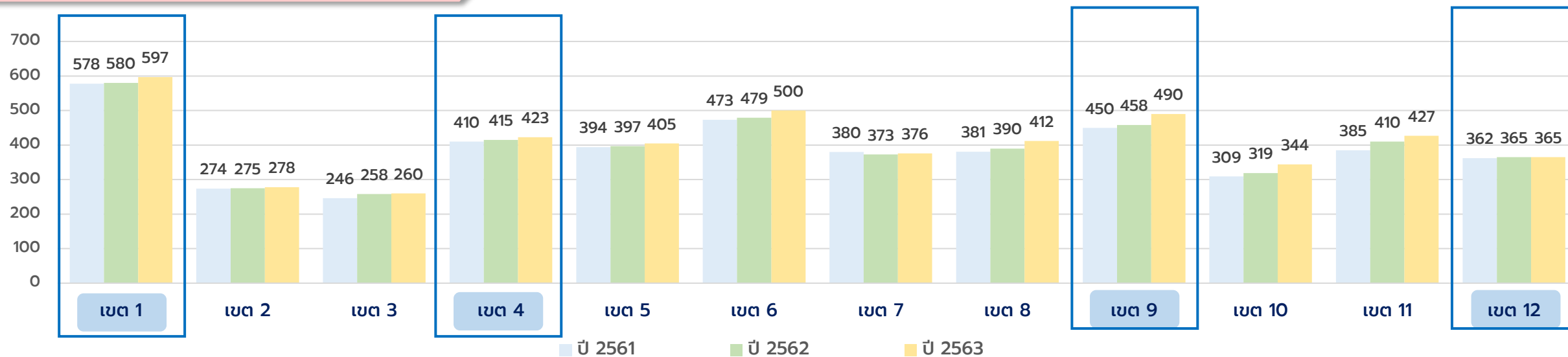

ที่มา : ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทรัพยากรสุขภาพ (GIS Health)

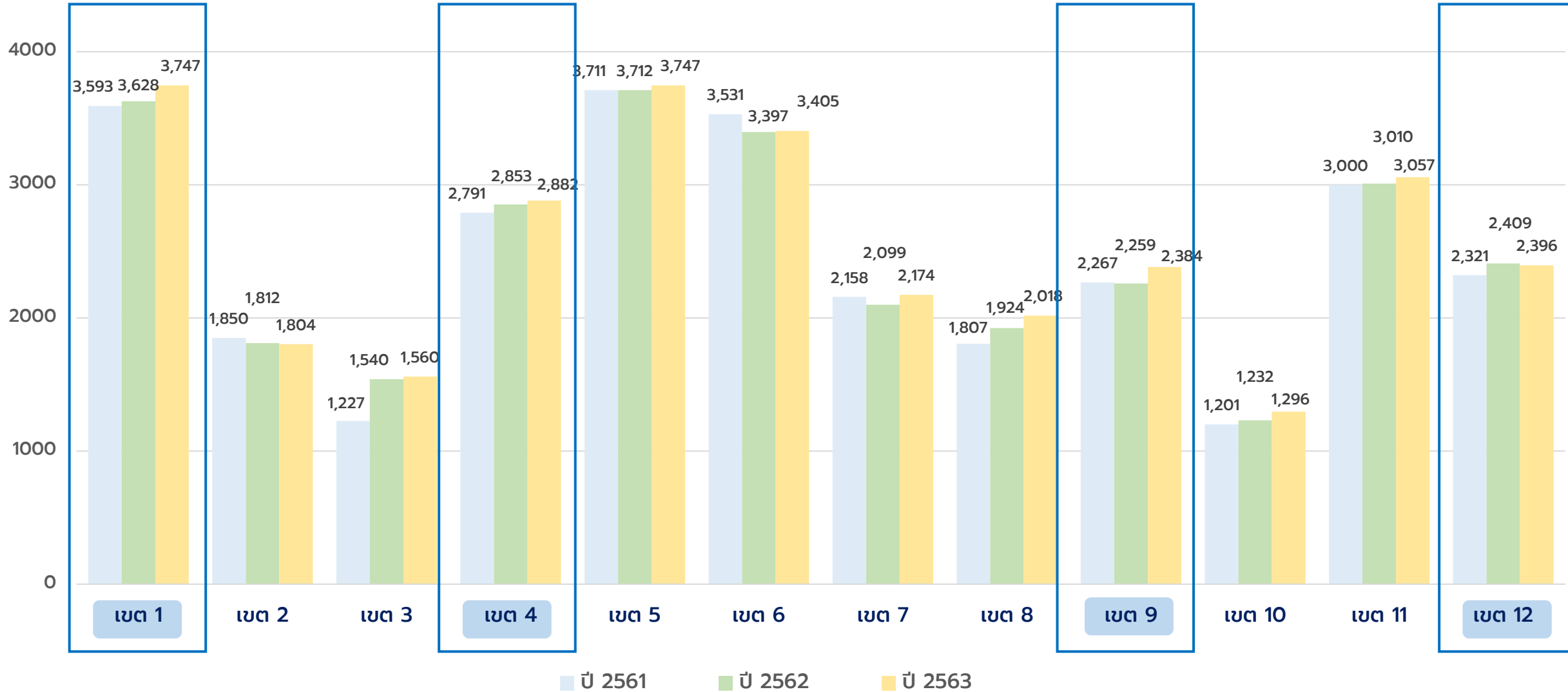
Hemodialysis (2561 – 2563)

Ambulance (2561 – 2563)

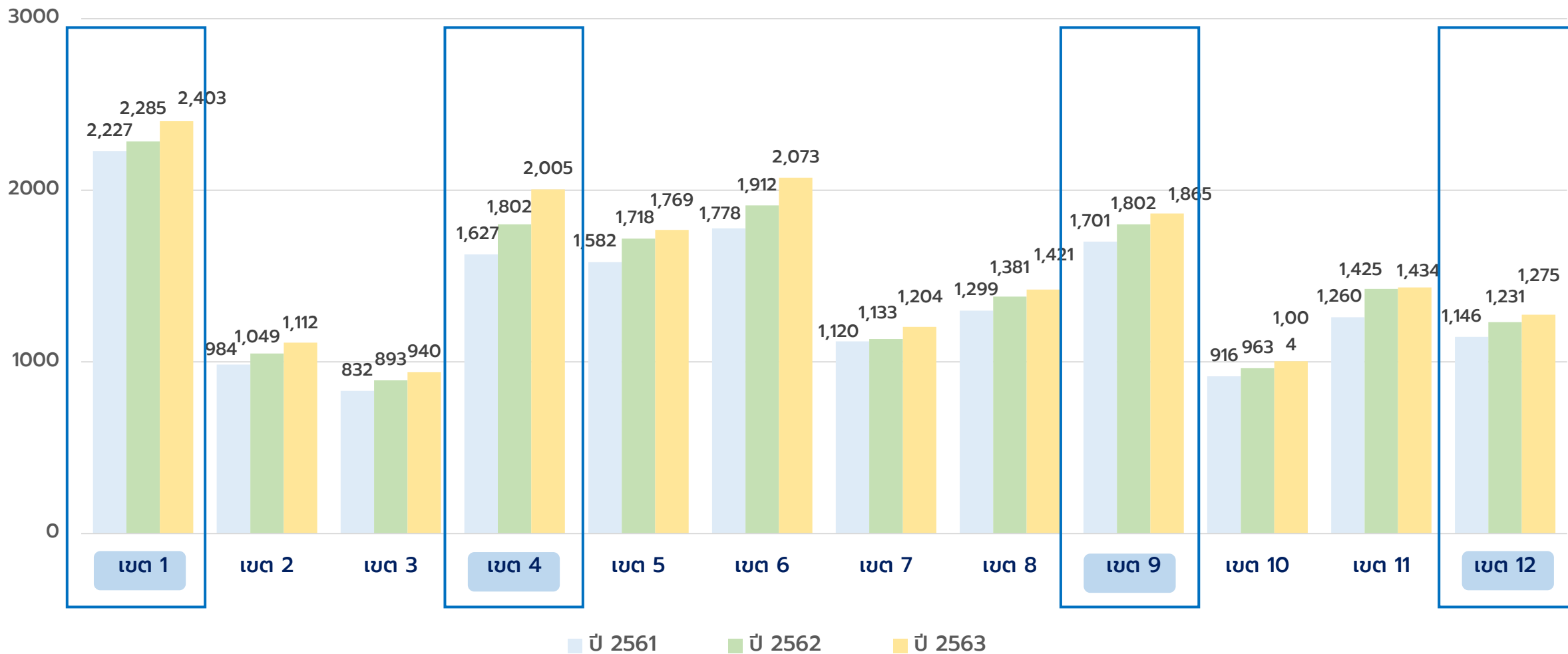
จำนวนห้องพิเศษ(ห้องเดี่ยว) (2561 – 2563)

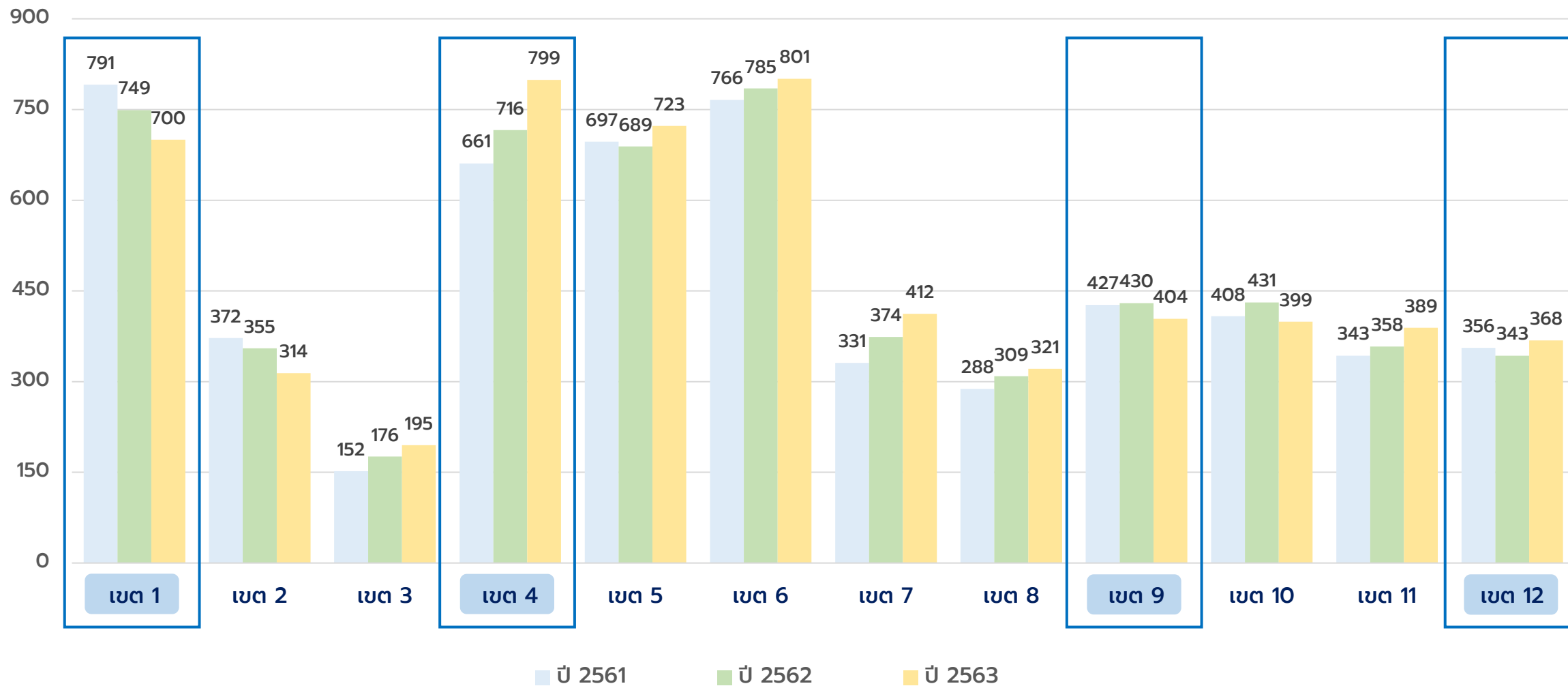
จำนวนห้องผ่าตัด (2561 – 2563)

จำนวนห้องตรวจผู้ป่วยนอก (2561 – 2563)

จำนวนเตียงผู้ป่วยหนัก ICU (2561 – 2563)

ขอบคุณครับ
